

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Valsts pakalpojumu jomas IKT arhitektūra

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
Valsts digitālās attīstības aģentūra

2025

Izmaiņu vēsture

Versija	Datums	Izmaiņas	Autors
0.1	28.10.2024.	Pirmreizējais dokuments	R. Misa A. Jēkabsone
1.0	19.12.2024.	Iestrādāti darba grupas komentāri. Izskatīts IKT vadītāju forumā 19.02.2025.	R. Misa A. Jēkabsone
1.1	20.06.2025.	Iestrādāti darba grupas komentāri	A. Ludženiece
2.0	25.06.2025.	Apstiprināts IKT vadītāju forumā	A. Ludženiece
2.1	24.11.2025	Veikti papildinājumi	S. Ņikitjuks
2.1	12.01.2026	Iestrādāti darba grupas komentāri	S. Ņikitjuks

Satura rādītājs

1. Ievads.....	5
1.1. Dokumenta nolūks un mērķauditorija	5
1.2. Jomas un saistīto IKT tvērums	6
1.3. Terminu un saīsinājumi	6
1.4. Sasaiste ar citiem dokumentiem	9
2. Jomas esošās arhitektūras novērtējums.....	12
3. Jomas attīstības IKT mērķi un IKT arhitektūras principi	15
3.1. Jomas IKT attīstības mērķi	15
3.2. Jomas IKT arhitektūras principi	17
4. Jomas IKT arhitektūra	26
4.1. Organizācijas (procesu) skats	26
4.2. Semantiskais skats	28
4.3. Tehniskais skats	29
4.3.1. Informācijas sistēmas	29
4.3.2. Lietojumscenāriji	38
4.3.3. IKT infrastruktūra	47
4.4. Juridiskais skats	48
5. Arhitektūras ieviešanas ceļa karte	49
5.1. Pasākumu plāns	49
5.2. Mijiedarbība ar citām jomām.....	55
5.3. Riski.....	56

1. Ievads

Šis dokuments ir izstrādāts Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas īstenotā Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna investīcijas 2.1.1.1.i. “Pārvaldes modernizācija un pakalpojumu digitālā transformācija, tai skaitā uzņēmējdarbības vide” projekta Nr. 2.1.1.1.i.0/1/23/I/VARAM/010 “Valsts pārvaldes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstības projektu programmu un arhitektūras pārvaldība” ietvaros.

Dokumenta nolūks un mērķauditorija sniegta 1.1. nodaļā, pakalpojumu jomas tvērums raksturots 1.2. nodaļā, 1.3. nodaļā iekļauts dokumentā izmantoto terminu un saīsinājumu saraksts un 1.4. nodaļā uzskaitīti būtiskākie saistītie dokumenti.

1.1. Dokumenta nolūks un mērķauditorija

Valsts pakalpojumu jomas IKT arhitektūras (turpmāk – Arhitektūra) dokuments paskaidro, kā iestādēm izpildīt 2024. gada 4. jūnija Ministru kabineta rīkojumā Nr. 444 “Pakalpojumu vides pilnveides plāns 2024.–2027. gadam” (turpmāk – PVPP2027), t.sk. Pakalpojumu pārvaldības politikā (turpmāk – PPP) noteiktos uzdevumus pakalpojumu IKT nodrošinājuma kontekstā.

Dokuments apraksta līdz 2030. gadam ieviešamo valsts pakalpojumu jomas IKT mērķarhitektūru, nosakot ar pakalpojumu pārvaldību, tostarp sniegšanu, saistīto informācijas sistēmu un risinājumu attīstības virzienus, principus, kā arī prasības un vadlīnijas šīm sistēmām šādos arhitektūras skatos:

- Organizācijas skats apraksta Arhitektūras mērķa biznesa spējas un biznesa procesus;
- Semantiskais skats definē izmaiņas jomas informācijas resursos;
- Tehniskais skats raksturo Arhitektūras mērķa informācijas sistēmas, to sadarbību un izvietošanas principus;
- Juridiskais skats identificē paredzamās Arhitektūras regulējošo normatīvo aktu izmaiņas.

Dokumenta mērķauditorija ir:

- Valsts pakalpojumu (publisko un starpiestāžu pakalpojumu) turētāji, pakalpojumu sniedzēji, pakalpojumu un IKT politikas plānotāji, t.sk. valsts pārvaldes iestādes un personas, kas īsteno valsts deleģētos uzdevumus;
- IT konsultanti un programmatūras izstrādātāji, kas projektē un izstrādā ar valsts pakalpojumiem saistītos risinājumus.

Dokuments izmantojams PPP noteiktajās [organizācijās](#), ņemot vērā PVPP2027 darba plānā noteiktos [nosacījumus](#).

Attīstot ar valsts pakalpojumiem saistītos IKT risinājumus, iestādēm kā pasūtītājiem un izstrādātājiem jāvadās pēc šajā dokumentā noteiktajiem principiem.

Arhitektūras dokuments izmanto PPP definētos terminus. Skaidrojumi termini tiek sniegti caur saitēm uz PPP vai šī dokumenta 1.3. sadaļu "Termini un saīsinājumi".

1.2. Jomas un saistīto IKT tvērums

Pakalpojumu joma ietver IKT risinājumus un sistēmas, kas saistītas ar valsts pakalpojumu pārvaldību, t.sk. sniegšanu, sabiedrībai un nodrošina PVPP2027 noteikto mērķu sasniegšanu un uzdevumu īstenošanu t.sk.:

- ar pakalpojumu pārvaldību un sniegšanu saistītās centralizētās koplietošanas komponentes un informācijas sistēmas;
- iestāžu veidotās informācijas sistēmas un risinājumi, kas nodrošina iestāžu pakalpojumu pārvaldību un sniegšanu;
- ar pakalpojumu pārvaldību un sniegšanu saistīto informācijas sistēmu un risinājumu darbināšanai nepieciešamie infrastruktūras risinājumi.

Pakalpojumu jomas IKT arhitektūras fokusā līdz 2030. gadam ir **pakalpojumu sniegšana un pakalpojumu pārvaldība**, ciktāl tas tiešā veidā ietekmē pakalpojumu sniegšanu.

Arhitektūra attiecas uz visiem PPP noteiktajiem valsts [pakalpojumu veidiem](#), primāri risinot publisko pakalpojumu IKT nodrošinājuma jautājumus. Starpiestāžu pakalpojumu IKT risinājumu arhitektūras apgabals tiks attīstīts nākamajā Arhitektūras versijā.

Arhitektūru veido un tajā līdzdarbojas šādas iestādes:

- **Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija** – nozares ministrija, kas atbild par digitālās transformācijas politikas izstrādi un īstenošanu, tajā skaitā veicina valsts pārvaldes pakalpojumu pilnveidi.
- **Valsts digitālās attīstības aģentūra** - par valsts pārvaldes centralizētajām koplietošanas komponentēm (turpmāk - [centralizētie koplietošanas risinājumi](#)), t.sk. par iedzīvotāju pakalpojumu portālu latvija.gov.lv, atbildīgā iestāde.
- **Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra** – par uzņēmēju pakalpojumu platformas business.gov.lv uzturēšanu un attīstību atbildīgā iestāde.
- Institūcijas, kas sniedz pakalpojumus un nodrošina to pieejamību sabiedrībai.

1.3. Termini un saīsinājumi

Dokumentā izmantotie termini un saīsinājumi sniegti 1 un 2.tabulā.

1. tabula. Dokumentā izmantotie saīsinājumi.

Saīsinājums	Skaidrojums
ANM	Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāns

Saīsinājums	Skaidrojums
API	Angl. - <i>Application Programming Interface</i> , lietojumprogrammas saskarne. Arhitektūras izpratnē API ir jebkura automatizēta programmatūras saskarne. Tehniski tā var tikt realizēta dažādos veidos (piemēram, REST API, SOAP API, gRPC, OpenAPI/Swagger, Kafka u.c.)
AVIS	Atvieglojumu vienotā informācijas sistēma
BIS	Būvniecības informācijas sistēma
BUJ	Biežāk uzdotie jautājumi
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
DAGR	Datu izplatīšanas un pārvaldības platforma (https://dagr.gov.lv/)
DAGR projekts	ERAF programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1. pasākuma “Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” projektu iesniegumu atlases 1. un 2. kārtas projekts Nr. 2.2.1.1/21/I/001 “Datu izplatīšanas un pārvaldības platforma (DAGR)”
DTP2027	Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam
EDS	VID Elektroniskās deklarēšanas sistēma
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IS	Informācijas sistēma
KISC	Kultūras informācijas sistēmu centrs
LAD	Lauku atbalsta dienests
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LVRTC	VAS Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs
MI	Mākslīgais intelekts
MK	Ministru kabinets
NAP2027	Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam
PVPP2027	Pakalpojumu vides pilnveides plāns 2024.–2027. gadam
PWA	Angl. – <i>Progressive Web App</i> , progresīvā tīmekļa lietotne jeb tīmekļa lietojumprogrammu veids, kurā tiek izmantotas modernas tīmekļa tehnoloģijas un paraugprakse, lai nodrošinātu lietotāja pieredzi, kas ir salīdzināma ar vietējām lietotnēm. PWA ir veidotas, izmantojot standarta tīmekļa tehnoloģijas, piemēram, HTML, CSS un JavaScript, taču atbalstītajās platformās tās darbojas kā vietējās lietotnes.
SSO	Angl. – <i>Single Sign-On</i> , vienreizes pieteikšanās
SAM 1.3.1.1.1.	Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 1.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Izmantot digitalizācijas priekšrocības iedzīvotājiem, uzņēmumiem, pētniecības organizācijām un publiskajām iestādēm" 1.3.1.1. pasākums "IKT risinājumu un pakalpojumu attīstība un iespēju radīšana privātajam sektoram"
ERAF 1.3.1.3.	Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 1.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Izmantot digitalizācijas priekšrocības iedzīvotājiem, uzņēmumiem, pētniecības organizācijām un publiskajām iestādēm" 1.3.1.3. pasākums "IKT risinājumu un pakalpojumu kiberdrošības paaugstināšana"
UX	Angl. – <i>user experience</i> , lietotāju pieredze

Saīsinājums	Skaidrojums
VARAM	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
VDAA	Valsts digitālās attīstības aģentūra
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VIRSIS	Vēsturiskais nosaukuma skaidrojums: Valsts informācijas resursu, sistēmu un sadarbības informācijas sistēma, tagad koplietošanas risinājumu kopums, kas ietver: Valsts vienoto reģistru (VVR), Vienoto pieteikumu vadības sistēmu (VPVS) un pašapkalpošanās tīmekļvietni www.virsis.gov.lv
VPM	Vienotās pieteikšanās modulis
VPVKAC	Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri
VVR	Valsts vienotais reģistrs, pieejams www.virsis.gov.lv , kas ietver apakšreģistrus: Dzīves situāciju reģistru, Pakalpojumu reģistru un Resursu reģistru

2. tabula. Dokumentā izmantotie termini.

Termins	Skaidrojums
API Pārvaldnieks	VDAA standartizēta servisu izplatīšanas platforma, kas nodrošina iespēju drošā un standartizētā veidā piekļūt valsts un pašvaldības informācijas sistēmu sniegtajiem datu servisiem. Apraksts - https://www.vdaa.gov.lv/lv/api-parvaldnieks
Arhitektūra	Valsts pakalpojumu jomas IKT arhitektūra, kas viena no valsts horizontālo jomu arhitektūrām
Centralizētie koplietošanas risinājumi	IKT risinājumi, kurus paredzēts izmantot nevis izstrādāt nozares/iestādes līmeņa dublējošus risinājumus. Lielāku daļu šādu risinājumu uztur VDAA Piemēram, VPM, E-adrese, DAGR, E-formu konstruktors. Pilnu VDAA uzturēto centralizēto koplietošanas risinājumu sarakstu skat. šeit .
Centralizētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes	Latvija.gov.lv – iedzīvotājiem; business.gov.lv – uzņēmējiem, t.sk. saimnieciskās darbības veicējiem, citām juridiskajām personām; virsis.gov.lv – iestādēm.
Specializētā pašapkalpošanās tīmekļvietne	Noteiktai tēmai un mērķauditorijai veidota pašapkalpošanās tīmekļvietne, kurā klients pašapkalpošanās ceļā var pieteikt un saņemt pakalpojumus (piemēram, EDS, BIS, CSDD pakalpojumu/klientu portāli)
E-forma	Ekrānforma datu ievadei strukturētā veidā. Arhitektūras kontekstā E-forma ir vienkāršots pakalpojums, kuru iestāde var izveidot VDAA E-formu konstruktora.
E-formu konstruktors	VDAA centralizētais koplietošanas risinājums iestāžu publisko pakalpojumu pieprasījumu formu izveidei. https://www.vdaa.gov.lv/lv/e-formas
E-lietotne	Programmatūra (tehnoloģisks resurss), kas tiek izmantota lai dažādos elektroniskās vides kanālos pieprasītu un saņemtu pakalpojumus. Tā var būt gan programmatūra, ko darbina datorā vai datora pārlūkprogrammā, veicot pakalpojuma pieprasījuma izpildi, gan arī lietotne mobilajā ierīcē, vai jebkurā citā tehniskā risinājumā.
Elektroniska vide	Vide, kurā pakalpojumu pieprasīšana, saņemšana un saziņa notiek: izmantojot dažādus elektroniskus kanālus un tiem atbilstošus IKT risinājumus, tostarp e-formas, e-lietotnes, lietojumprogrammu saskarnes (API), digitālā (cipariskā) formā vai analogā (necipariskā) formā, attālināti, tostarp tiešsaistē, nodrošinot iespēju sazināties, veikt elektronisku dokumentu apriti un veikt dažādas citas darbības bez fiziskas dokumentu aprites vai personas klātbūtnes

Termins	Skaidrojums
Pakalpojuma saimnieks	Iestāde, kas īsteno konkrēta pakalpojuma pārvaldību visos pakalpojuma pārvaldības posmos. Iestādē ir norīkots konkrēts nodarbinātais “Pakalpojuma vadītājs”, kurš veic lomai “Pakalpojuma saimnieks” atbilstošos konkrēta pakalpojuma pārvaldības pienākumus
Pašapkalpošanās tīmekļvietne	Tīmekļvietne, kurā klients pašapkalpošanās ceļā var pieteikt un saņemt pakalpojumus, meklēt informāciju par pakalpojumiem, sazināties ar iestādi u.c. Klientu un pakalpojumu portāli ir pašapkalpošanās tīmekļvietnes. Arhitektūrā izšķir Centralizētās un Specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes . Arhitektūras principu paskaidrošanai.

1.4. Sasaiste ar citiem dokumentiem

2018. gada 5. decembra Eiropas Reģionu komitejas atzinums par tematu “Digitālās Eiropas programma 2021.–2027. gadam” aicina izveidot digitālas platformas, radot vispārējus atkārtoti izmantojamus risinājumus digitālās autentifikācijas, uzticamības un drošu pakalpojumu jomā. Tie ir apvienoti ar mūsdienīgiem atkārtoti lietojamiem risinājumiem, kuru pamatā ir uz datiem balstītas metodes, ko darbina mākslīgais intelekts. Tas palīdzēs nodrošināt to, ka sabiedriskie pakalpojumi ir savstarpēji saistīti starp politikas jomām un valdības līmeņiem. Tas arī palīdz padarīt valdības pakalpojumus viedākus, pielāgotus konkrētām pakalpojumu saņēmēju vajadzībām un pieejamus tīmekļa un mobilajās platformās.

NAP2027 paredz īstenot tautsaimniecības digitālo transformāciju, izmantojot jaunās iespējas, ko paver elektroniskā pārvalde, attīstot IKT risinājumu un publisko pakalpojumu plašāku elektronizāciju.

DTP2027 vērsts uz NAP2027 rīcības virziena mērķi: digitalizējot transformēta valsts pārvalde, tehnoloģiskā ekosistēma, kas iekšēji integrēta un ārēji atvērta lietotājiem orientētai pieejai publisko pakalpojumu sniegšanā fiziskajā un elektroniskajā vidē. DTP2027 uzsver publisko pakalpojumu digitālo transformāciju un daudzkanālu piegādi, publiskajiem pakalpojumiem jābūt sabiedrībai pieejamiem ērti, atbilstoši vienas pieturas aģentūras principam kā elektroniskā, tā fiziskā vidē, pieprasot pēc iespējas mazu pakalpojuma saņēmēja iesaisti un pūles. Nepieciešamā rīcība iekļauj uzdevumu transformēt pakalpojumu pieprasīšanas un piegādes kanālus, tostarp, teritoriāli izvērst VPVKAC tīklu, atbalstīt tālruņa zvanu apkalpošanu, to centralizējot, paplašināt klientu apkalpošanu ar attālinātās apkalpošanas iespējām. Rīcības tehnoloģiskais atbalsts paredz pakalpojumu pieprasīšanai un saņemšanai nepieciešamos lietojumus veidot atkārtoti izmantojamus gan iestāžu IS, gan VPVKAC IS. Savukārt, DTP2027 redzējums par pilnībā digitāli transformētu un datu vadītu publiskās pārvaldes pamatdarbību paredz pakalpojumu sniegšanu organizēt un nodrošināt pilnībā digitāli, pieļaujot tās pārveidošanu uz vai no analogā formāta tikai klientu apkalpošanas vajadzībām. Sabiedrības grupām ar zemām digitālām prasmēm ir nodrošināma iespēja pakalpojumus saņemt klātienē, teritoriāli pieejamos VPVKAC, pa tālruni, izmantojot centralizētus zvanu centrus, vai rakstiski

The eGovernment Benchmark metodoloģijas prasības nosaka elektronisku pakalpojumu pārvaldību Eiropā, nodrošināt tā obligātumu sākot ar 2030. gadu. Vienotās digitālās vārtejas regula nosaka ES valstu vienotas pārrobežu pakalpojumu attīstības prasības.

3.tabulā uzskaitīti domēna arhitektūru noteicošie normatīvie akti un ES un nacionālie politikas plānošanas dokumenti.

3. tabula. Saistītie dokumenti.

Nr.	Dokumenta nosaukums	Datums	Saistība ar šo dokumentu
1.	Par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021.-2027. gadam	02.07.2020.	Vērsts uz sabiedrības paradumu maiņu, tiecoties uz augstāku dzīves kvalitāti, zinošāku sabiedrību, gudrāku uzņēmējdarbību un lielāku atbildību par vides kvalitāti Latvijā.
2.	MK rīkojums Nr. 490 "Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam"	07.07.2021.	Nosaka Latvijas digitālās transformācijas politiku 2021.-2027.gadā, t.sk. valsts pārvaldes pakalpojumu jomā.
3.	MK rīkojums Nr. 240 "Par Valsts pārvaldes modernizācijas plānu 2023.–2027. gadam"	08.05.2023.	Nosaka valsts tiešās pārvaldes attīstības rīcības virzienus līdz 2027. gadam. Modernizācijas plāns ir izstrādāts, lai turpinātu Valsts pārvaldes reformu plānā 2020 iesāktās reformas.
4.	MK rīkojums Nr. 444 "Pakalpojumu vides pilnveides plāns 2024.–2027. gadam"	04.06.2024.	Galvenais pakalpojumu politikas plānošanas dokuments, uz kā balstās pakalpojumu jomas IKT arhitektūras tvērums un attīstības mērķi.
5.	eGovernment Benchmark Method Paper 2020-2023	02.2023	Uzrauga sabiedrisko pakalpojumu digitālo transformāciju Eiropā, nosakot spēju nodrošinājumu pakalpojumu pārvaldībai.
6.	MK noteikumi Nr. 586 "Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas nolikums"	03.09.2024.	Nosaka VARAM darbību reglamentējošos jautājumus.
7.	Valsts pārvaldes iekārtas likums	06.06.2002.	Nosaka MK padotās valsts pārvaldes institucionālo sistēmu un valsts pārvaldes darbības pamatnoteikumus.
8.	MK noteikumi Nr. 89 "Valsts informācijas resursu, sistēmu un sadarbības informācijas sistēmas noteikumi"	06.02.2024.	Nosaka VIRSIS pārzini, tajā iekļaujamās informācijas apjomu, reģistrēšanas, izmantošanas un apstrādes kārtību, kā arī valsts informācijas sistēmu vai institūcijas informācijas sistēmu darbībai nepieciešamo informācijas un komunikācijas tehnoloģiju resursu un pakalpojumu pārvaldības kārtību.
9.	MK noteikumi Nr. 399 "Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība"	04.07.2017.	Nosaka valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtību, kā arī valsts pārvaldes pakalpojumu kataloga vešanas kārtību un tajā ietveramo informāciju. (ir jāņem vērā, ka konkrētie noteikumi šobrīd nav atbilstoši pakalpojumu pārvaldības politikai, un ir pārstrādes procesā – tiks veiktas būtiskas saturiskas izmaiņas)
10.	MK noteikumi Nr. 400 "Valsts pārvaldes pakalpojumu portāla noteikumi"	04.07.2017.	Nosaka portāla latvija.gov.lv izmantošanas un pārvaldības kārtību, portāla pārzini, viņa pienākumus un atbildību, informācijas apmaiņas kārtību starp portāla pārzini un iestādēm, portālā ietvertās informācijas aktualizēšanas kārtību.

Nr.	Dokumenta nosaukums	Datums	Saistība ar šo dokumentu
11.	MK noteikumi Nr. 402 "Valsts pārvaldes e-pakalpojumu noteikumi"	04.07.2017.	Nosaka kārtību, kādā tiek veikta valsts pārvaldes pakalpojumu digitālā transformācija un nodrošināta e-pakalpojumu pieejamība. (ir jāņem vērā, ka konkrētie noteikumi šobrīd nav atbilstoši pakalpojumu pārvaldības politikai, un ir pārstrādes procesā – tiks veiktas būtiskas saturiskas izmaiņas)
12.	Vienotās digitālās vārtejas regula	02.10.2018.	Nosaka vienotas pakalpojumu attīstības prasības visās ES dalībvalstīs.

2. Jomas esošās arhitektūras novērtējums

Izstrādājot PVPP2027, VARAM apzināja valstī esošo situāciju saistībā ar pakalpojumu pārvaldību, veicot:

1. [Valsts pārvaldes pakalpojumu pārvaldības sistēmas novērtējumu un pilnveides priekšlikumu sagatavošanu](#) (2021);
2. Integrētu publisko pakalpojumu sniegšanas un gala lietotāju vajadzību monitoringu: [Pašvaldību vērtējums un pašvaldību E-indekss](#) (2022).

Būtiskākās atziņas, kas attiecas uz pakalpojumu IKT nodrošinājumu, bija šādas:

1. Lai arī esošā publisko pakalpojumu kataloga izveides iecere portālā www.latvija.lv ir pareiza, kataloga praktiskā realizācija neatbilst pakalpojumu saņēmēju vajadzībām un nesniedz pietiekamu atbalstu pakalpojumu pārvaldībai iestādēs.
2. Iztrūkst nepieciešamā pakalpojumu pārvaldības IKT atbalsta gan valsts līmenī, gan atsevišķas iestādes līmenī.
3. Nepastāv skaidras politikas saistībā ar iestāžu e-pakalpojumu risinājumu izmantošanu.
4. Nav pieejama aktuālā informācija par pakalpojumu statusu un kopējo statistiku.

Lai atrisinātu šīs problēmas, PPP un PVPP2027 ietvaros tika noteikts [pakalpojumu politikas īstenošanai nepieciešamais IKT nodrošinājums](#), kas paredz valsts centralizēto un iestāžu IKT risinājumi attīstīšanu saskaņā ar PPP noteikto.

Periodā no 2021. līdz 2024. gadam tika attīstīti vairāki centralizēti, koplietošanas un iestāžu līmeņa risinājumi, kuri nodrošina vai ir saistīti ar pakalpojumu sniegšanu un pārvaldību valstī:

- latvija.gov.lv tika pārbūvēta kā *mobile first*, uzlabots pakalpojumu meklētājs, pārveidota lietotāja darba vieta, izveidota iespēja apskatīt savus datus valsts reģistros, uzlabotas drošās autentifikācijas iespējas, nodrošināta iespēja lietotājiem vērtēt savu pakalpojumu pieredzi.
- business.gov.lv tiek attīstīta kā valsts centralizēta uzņēmēju pašapkalpošanās tīmekļvietne.
- izveidots Valsts vienotais reģistrs pakalpojumu, dzīves situāciju un resursu pārvaldībai (www.virsis.gov.lv);
- būtiski uzlabots E-formu konstruktors – lietotāja saskarne pielāgota lietotājiem bez specifiskajām IT prasmēm;
- paplašināti e-adrešu lietošanas scenāriji (e-rēķini);
- 37 iestādes attīstījušas pakalpojumu pieprasīšanas un/vai saņemšanas iespējas elektroniskā vidē.

Uzsākot darbu pie Arhitektūras izstrādes, 2024. gadā VARAM veica 145 iestāžu (valsts pārvaldes iestādes, t.sk., pašvaldības un kapitālsabiedrības, kurām deleģēti valsts pārvaldes uzdevumi) [aptauju](#) esošās situācijas par digitālo tehnoloģiju grupām apzināšanai un analīzes veikšanai.

Aptaujas būtiskākie secinājumi ir šādi:

1. vairāk kā pusei iestāžu nav izstrādāts risinājums pakalpojumu pašapkalpošanās sniegšanai, 25 iestādēm ir savas mobilās lietotnes pakalpojumu sniegšanai;
2. Vairāk kā 60% iestāžu izmanto tikai Valsts vienoto reģistru (VVR) savu pakalpojumu uzskaitēi un pārvaldībai;
3. 37% iestāžu nav pakalpojumu pieteikumu vadības sistēmas un klientu vadības sistēmas;
4. Puse iestāžu neveic pakalpojumu kvalitātes mērījumus.

Vērtējot esošo situāciju pakalpojumu 2025. gadā, secināms, ka PPP ieviešana ieviesa pozitīvas izmaiņas pakalpojumu IKT nodrošinājuma jomā, taču PVPP2027 pilnīgai ieviešanai pastāv vairāki izaicinājumi:

1. Valstī nepastāv vienota klienta (pakalpojumu saņēmēja) pieredze. Pakalpojumu saņēmējam elektronisko un digitālo pakalpojumu ekosistēma ir sadrumstalota:
 - kur un kā meklēt pakalpojumus,
 - vai un kurus pakalpojumus var saņemt elektroniskajā vidē,
 - paziņojumi, sūtījumi, e-adrese, e-pasts – katra iestāde veido saziņu atsevišķi, pakalpojuma saņēmējam jāatceras, kā sadarboties ar katru iestādi.
2. Pakalpojumu klāsts haotisks, nav vienotas pieejas pakalpojumu veidošanai, pakalpojumus ir grūti atrast:
 - Iestādes ļoti atšķirīgi veido pakalpojumus pēc detalizācijas līmeņa;
 - VVR nenodrošina vairāku līmeņu pakalpojumu aprakstīšanu, lai nodrošinātu to jēgpilnu aprakstīšanu un turpmāku publicēšanu;
 - VVR nav pierēģistrēta liela daļa pakalpojumu, it īpaši pašvaldībām, kaut gan tīmeklī var atrast šos pakalpojumus, t.sk. formas pakalpojumu saņemšanai.
3. Pakalpojumu digitālās transformācijas līmenis ir ļoti atšķirīgs iestādēs:
 - 55 iestādēm (38%) ir izstrādātas pakalpojumu pašapkalpošanās tīmekļvietnes pakalpojumu pieprasīšanai un sniegšanai, kas nozīmē, ka šīm iestādēm ir izstrādātas e-formas vai e-lietotnes pakalpojumu pieprasīšanai un sniegšanai un/vai nodrošināta pakalpojumu rezultātu piegāde digitālā formā;
 - 80 iestādēm pakalpojumi nav sagatavoti sniegšanai (vismaz pieprasīšanai) elektroniskā vidē.
4. Pašapkalpošanās tīmekļvietnes nav pietiekami integrētas savā starpā, kaut gan UX labā prakse paredz lietotāju nemanāmu pārvietošanos starp risinājumiem, lai nodrošinātu lietotāja nepārtrauktu integrētu lietojumscenāriju:
 - Nepastāv starprisinājumu vienotā pieteikšanās, kas ļautu pakalpojumu saņēmējam pārvietoties starp pašapkalpošanās tīmekļvietnēm bez atkārtotās pieteikšanās un izmantojot tiešās saites;
 - Katrā specializētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē ir sava lietotāja darba vieta, kura nav integrēta ar centralizētajām pašapkalpošanās tīmekļvietnēm: latvija.gov.lv un business.gov.lv;
 - Nepastāv iespēja pakalpojumu saņēmējam apskatīt un noteikt pilnvarojumu vienuviet attiecībā uz dažādām pašapkalpošanās tīmekļvietnēm.
5. Pakalpojumu saņēmējiem nav vienotās darba vietas, kurā būtu iespējams kopskatā piekļūt visiem pakalpojumu pieprasījumiem, to vēsturei, saziņai ar iestādēm, pilnvarojumiem un tiesībām valsts pašapkalpošanās tīmekļvietnēs u.c.. Katru reizi jāatceras ceļš, kādā veidā

pakalpojums tika pieteikts, kurā vietā atnāks paziņojums un kur būs tālāk jāvērsas, lai turpinātu pakalpojuma saņemšanu.

6. Pakalpojumu pārvaldība iestādēs ir nepilnīga, kas traucē arī valsts mērogā apzināt faktisko situāciju ar pakalpojumu klāstu, pakalpojumu digitālās transformācijas tempiem un izaicinājumiem, iespējām uzlabot pakalpojumu saņēmēju apmierinātību ar pakalpojumiem.
7. Programmatūras izstrādes princips “API first” joprojām nav realizēts pakalpojumiem paredzētajos risinājumos. Faktiski API saskarnes ir pieejamas tikai lietotāju saskarnēm.
8. API pārvaldnieka faktiska izmantošanas kārtība un prakse neveicina API first ieviešanu. API katalogā nav semantiskas informācijas par API, nosaukumi nepalīdz noorientēties API sarakstā. API piekļuve nav standartizēta (ērta), tiek manuāli ģenerēti sertifikāti un konfigurēta piekļuve standarta WSO2 mehānismu vietā. Nepastāv paraugi un kārtība API aprakstīšanai, publicētie API apraksti netiek pārbaudīti.

3. Jomas attīstības IKT mērķi un IKT arhitektūras principi

3.1. Jomas IKT attīstības mērķi

Valsts pakalpojumu pārvaldības mērķis ir: **apmierināti pakalpojumu saņēmēji.**

Pakalpojumu jomas IKT arhitektūra apraksta līdz 2030. gadam ieviešamo pakalpojumu pārvaldības, tostarp sniegšanas IKT risinājumu kopu un to mijiedarbību.

Pakalpojumu jomas IKT arhitektūra līdz 2030. gadam virsmērķis ir: **uz pakalpojumu saņēmēju vajadzībām orientēta pakalpojumu digitālā transformācija un sniegšana.**

Virsmērķa sasniegšanai tiek definēti šādi specifiskie jomas attīstības mērķi:

M1. Visi pakalpojumi ir pieprasāmi elektroniskā vidē,

- Pēc iespējas/ primāri izmantojot centralizētos risinājumus e-formu un e-lietotņu veidošanai;
- izmantojot iestāžu veidotas e-lietotnes.

M1 izpildes rādītāji:

- R1.1. VVR reģistrēto pakalpojumu īpatsvars, kurus var pieprasīt centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs – 100%;
- R1.2. Visi [eGovernment benchmark](#) (kas ir daļa no [Eiropas digitālās desmitgades](#) izvirzītiem rādītājiem) tvērumā esošie pakalpojumi atbilst visām eGovernment benchmark prasībām – 100%;
- R1.3. Visi [Vienotās digitālās vārtejas regulā](#) (turpmāk – SDG regula) noteiktie pakalpojumi pilnībā atbilst SDG regulas tehniskajām, lietojamības (4., 6., 10., 12., 13., 14., 15., 19., 22., 25., 33. pantu) prasībām – 100%.

M2. Vienotā klientu pieredze elektroniskā vidē:

- Lietotājs pārvietojas starp centralizētajām un specializētajām pašapkalpošanās tīmekļvietnēm bez atkārtotās autentificēšanās;
- sameklējot pakalpojumu, lietotājs to var uzsākt uzreiz (tiešās saites) neatkarīgi no tā, kurā pašapkalpošanās tīmekļvietnē tas tiek izpildīts;
- pakalpojumu saņēmējiem centralizēti definējot sev ērtāko veidu, kā saņemt informāciju saistībā ar saviem pakalpojumu pieprasījumiem;
- maksimāli izmantojot centralizētos koplietošanas risinājumus, būvējot e-formas un e-lietotnes un pašapkalpošanās tīmekļvietnes.

M2 izpildes rādītāji:

- R2.1. Pakalpojumu saņēmēju apmierinātības līmenis ar centralizētajām un specializētajām pašapkalpošanās tīmekļvietnēm - ne mazāk kā 80%;
- R2.2. Specializēto pašapkalpošanās tīmekļvietņu un iestāžu¹ īpatsvars, kas izmanto centralizētos koplietošanas IKT risinājumus vienotas klientu pieredzes veicināšanai ne mazāk kā 40%.

M3. Pakalpojumu pārvaldībā izmantotie risinājumi uzlabo pakalpojumu sniegšanu pakalpojumu saņēmējiem:

- Iestāžu pakalpojumu pārvaldībai ir pieejami centralizēti risinājumi (pakalpojumu aprakstu pārvaldība, pakalpojumu pieprasījumu statusu pārvaldība);
- pakalpojumu piedāvājumi balstās pakalpojumu saņēmēju vajadzībās (nosaukumu, strukturējuma/grupējuma, aprakstu līmeņos) un pēc detalizācijas var atšķirties dažādās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs (pie nosacījuma, ka pakalpojuma apraksta pamatinformācija tiek ņemta no VVR).

M3 izpildes rādītāji:

- R3.1. Pakalpojumu saņēmēju apmierinātības līmenis saistībā ar pakalpojumiem ne mazāk kā 80%.

M4. Ar pakalpojumu sniegšanu un pārvaldību saistīto risinājumu attīstīšana atbilstoši vienotai pieejai:

- iestādes attīsta e-lietotnes, pašapkalpošanās tīmekļvietnes u.c. risinājumus, vadoties pēc vienotas arhitektūras un risinājumu attīstības principiem;
- iestādēm ir pieejamas vadlīnijas, kuras paskaidro arhitektūras principu ieviešanu (piemēram, vienotās pieteikšanās un dziļo saišu vadlīnijas, lietojamības un piekļūstamības projektēšanas un testēšanas vadlīnijas u.c.)

M4 izpildes rādītāji:

- R4.1. IKT būvvaldē iesniegtie IKT projektu pieteikumi, kuru ietvaros tiek attīstīti ar pakalpojumu sniegšanu un pārvaldību saistītie risinājumi, satur apliecinājumu par risinājumu atbilstību Arhitektūrai – 100%;
- R4.2. VARAM uzraudzībā esošo IKT projektu risinājumi nodošanas posmā ir pārbaudīti un atbilst Arhitektūrai – 90%.

M5. Pakalpojumu saņēmēja līdzdalība visos pakalpojuma dzīves cikla posmos:

- Ir nodrošināta pakalpojumu saņēmēju iesaiste pašapkalpošanās tīmekļvietņu un e-lietotņu izstrādē kritiskos posmos, tostarp saskarnes prototipa (skiču) testēšana, izstrādātās saskarnes lietojamības un piekļūstamības testēšana;

¹ iestādes, kurām nav savas specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes.

- Pakalpojuma saņēmējs ir informēts par pieprasītā pakalpojuma statusu (ir nodrošināta izsekojamība);
- Pakalpojumu saņēmēju apmierinātības vērtējumu pieprasīšana (par pakalpojuma pieprasīšanu un saņemšanu);
- Pakalpojuma saņēmējam ir iespēja iesniegt ierosinājumu un sūdzību par pakalpojumu.

M5 izpildes rādītāji:

- R5.1. IKT būvvaldē iesniegtie IKT projektu pieteikumi, kuru ietvaros tiek attīstīti ar pakalpojumu sniegšanu un pārvaldību saistītie risinājumi, satur klienta iesaistes pieeju – 100%;
- R5.2. Apstiprināta pakalpojumu saņēmēju iesaistes pieeja ir izpildīta – 80%;
- R5.3. Pakalpojumi, par kuriem ir pieejami pakalpojumu saņēmēju apmierinātības vērtējumi – 100%;
- R5.4. Pakalpojumi, par kuriem pakalpojumu saņēmējiem ir pieejami tā izpildes statusi – 100%.

3.2. Jomas IKT arhitektūras principi

Arhitektūras principi nosaka valsts centralizēto un iestāžu risinājumu izstrādē piemērojamās nostādnes ar mērķi veicināt jomas arhitektūras komponentu sadarbību un atbilstību pakalpojumu pārvaldības politikai, labākajai praksei, kā arī sniegt atbalstu lēmumu pieņemšanai.

Arhitektūras principi balstās uz [valsts IKT arhitektūras vadlīnijām](#), [Eiropas sadarbības ietvara rekomendācijām](#), kā arī nozares labāko praksi.

P1. Iestādes digitāli transformē savus pakalpojumus, izmantojot [E-formu konstruktoru](#), ja lietderīgāki nav citi risinājumi

- Lielai daļai pakalpojumu (vismaz 50%) ir transakcionāla daba: pakalpojuma saņēmēja pakalpojuma pieprasījums un iestādes atbilde (pakalpojuma sniegšanas rezultāts). Šādu pakalpojumu digitālai transformācijai jāizmanto centralizētais koplietojamais E-formu konstruktors (VDAA).
- Iestādes ar un bez padziļinātajām IT prasmēm spēj izveidot pakalpojumu pieprasījumu formu E-formu konstruktorā.
- E-formās veidoto pakalpojumu pieprasījumi tiek piegādāti iestādei (pakalpojuma sniedzējam), izmantojot API vai E-adresi. E-adresē sūtīts pieprasījuma sūtījums satur pakalpojuma pieprasījuma pazīmi, t.i. pakalpojuma pieprasījumu iespējams identificēt un apstrādāt pieteikumu vadības sistēmā.
- Arī pirms esošo (novecojušo) [e-lietotņu](#) pilnveides iestādēm jāizvērtē lietderīgums (lietotāja pieredze un resursi) turpināt investīcijas e-lietotņu attīstībā un jāpārslēdzas uz E-formu konstruktora koplietošanu.

- Iestādes izvēlas piemērotāko pakalpojumu pieprasīšanu un sniegšanu elektroniskā vidē (e-forma, e-lietotne vai API), ņemot vērā:
 - pakalpojuma mērķauditoriju un tās vajadzības (iedzīvotājs, uzņēmums, iestāde);
 - pakalpojuma sarežģītību un sasaisti ar pamatdarbības sistēmām;
 - pakalpojumu skaitu un pakalpojumu pieprasījumu skaitu.

Princips atbalsta M1 mērķa sasniegšanu.

P2. Pakalpojumu API pieejamība

- Projektējot e-lietotni, iestādes vispirms nosaka datu struktūru un mijiedarbību, identificējot valsts pārvaldei pieejamos datus un attiecīgi izmantojot programsaskarni (API) nevis lietotāja saskarni.
- Visa pakalpojumu piegādes funkcionalitāte, kas pieejama izmantojot lietotāju saskarni, ir pieejama izmantojot API, nodrošinot iespēju pakalpojumus integrēt ar ārējām sistēmām un attīstīt citus ārējus risinājumus.
- Pakalpojumu pieprasījumiem (e-formām un e-lietotnēm) ir API pakalpojuma pieprasījuma datu reģistrēšanai VPVS.
- Starpiestāžu pakalpojumi, kur pakalpojuma daba balstās datu apmaiņā, jāveido pēc “API only” principa, t.i. vispār neveidojot lietotāju saskarni, ja tas ir lietderīgi.
- Tiešās piekļuves datubāzēm nav atbalstāmas. API jāreģistrē [API Pārvaldniekā](#).

Princips atbalsta M1 un M4 mērķu sasniegšanu.

P3. Mobile first, veidojot lietotāju saskarni pakalpojumu saņēmējiem (klientiem)

Mobilo iekārtu lietošana ikdienas vajadzībām ir kļuvusi par bāzi, cilvēki ikdienā biežāk izmanto mobilo telefonu nekā datoru. Attīstot pašapkalpošanās tīmekļvietnes, primāri jānodrošina lietotāju saskarnes adaptivitāte mobilajām iekārtām un *Progressive Web App* (PWA) izmantošana.

Nākotnē VDAA attīsta vienotu valsts mobilo lietotni kā Super-App, nodrošinot

- Mobilās lietotnes funkcijas (*native features*) efektīvākai saziņai ar valsti (paziņojumiem un e-adresei) un pakalpojumu saņemšanai;
- Elastīgu ietvaru un pakalpojumu saņēmējam nemanāmu pieredzi navigācijai pašapkalpošanās tīmekļvietnēs;
- Esošo mobilo lietotņu uzturēšanas procesu optimizāciju.

Princips atbalsta M2 un M4 mērķu sasniegšanu.

P4. Vienots lietotāju autorizācijas risinājums

- Lietotāju lomas (vai tiesību kopums) tiek **piešķirtas un pārvaldītas** katrā specializētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē atbilstoši tās loģikai, t.i. lomas un tiesības veido un uztur iestāde.
- Centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs lietotājs var **apskatīt** savas, viņam piešķirtas un viņa pilnvarotu personu (t.sk. uz zvērināto notāru pilnvaru pamata) lomas visās valsts pašapkalpošanās tīmekļvietnēs gan fiziskajām, gan juridiskajām personām:
 - Ja pašapkalpošanās tīmekļvietne izmanto lomu mehānismu, centralizētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē lietotājs redz tās lomas (vai vairāku) nosaukumu;
 - Ja pašapkalpošanās tīmekļvietne neizmanto lomu mehānismu, t.i. tiek pārvaldītas tiesības nevis lomas, tad centralizētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē lietotājs redz abstraktu lomu, piemēram, "Lietotājs";
 - Spiežot uz lomas, lietotājs ar tiešu saiti nokļūst attiecīgās pašapkalpošanās tīmekļvietnes tiesību pārvaldības sadaļā, kurā viņš var apskatīt savas un mainīt lomas/tiesības viņa pilnvarotajiem lietotājiem.
- Vienota autorizācijas risinājuma ietvaros tiek centralizēti uzturēti lomu saraksts visām pašapkalpošanās tīmekļvietnēm.
- Oficiālās pārstāvniecības tiesības tiek iegūtas no valsts reģistriem (piemēram, Komercreģistrs, Fizisko personu reģistrs, Zvērinātu notāru apliecināto pilnvarojumu reģistrs). Katrai iestādei pastāv savs process (automātisks vai manuāls) tiesību piešķiršanai uz reģistru datu un dokumentu pamata.
- Klientu var pārstāvēt pilnvarota persona, t.sk. VPVKAC darbinieks - piekļūt klienta darba vietai (apskatīt darba vietā pieejamo informāciju) un pieprasīt pakalpojumu klienta vārdā.
- Vienotu lietotāju autorizācijas risinājumu nodrošina VDAA, attīstot VPM un Pilnvarojumu risinājumu. Risinājums tiek integrēts ar VPVKAC atbalsta risinājumu.
- Lomu/tiesību objektus un iespējamās darbības definē iestāde, piemēram, pakalpojums, pakalpojumu grupa, lietotāju tiesības u.c.
- ES valstu un citiem ārzemniekiem tiek nodrošināti Latvijā reģistrētajām personām identiskā apjomā.

Principi atbalsta M2 un M4 mērķu sasniegšanu.

P5. Vienots atvieglojumu pārvaldības risinājums un proaktīvi atvieglojumu piedāvājumi

- AVIS tiek centralizēti reģistrēti visi atvieglojumu noteikšanai nepieciešami personas sociālie statusi un atvieglojumu veidi (pa iestādēm). Iestādes koplieto vienotu personu sociālo statusu katalogu.

- AVIS reģistrētie atvieglojumu veidi ir sasaistīti ar pakalpojumiem. Pakalpojuma saimnieks, reģistrējot pakalpojumu VVR Pakalpojumu reģistrā, pievieno uz pakalpojumu attiecināmos atvieglojumu veidus.
- Informācija par lietotājam pieejamiem pakalpojumiem ar atvieglojumiem ir pieejama proaktīvi vismaz centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs, piemēram, atsevišķā sadaļā “Mani atvieglojumi”.
- Pakalpojuma saņēmējam, aizpildot pakalpojuma pieprasīšanas formu nav jāapliecina personas sociālais statuss, jāapliecina tikai griba atvieglojuma saņemšanai. T.i. pakalpojumiem, kuriem var tikt piemēroti atvieglojumi, jāpapildina e-lietotnes ar atvieglojumu pazīmi.
- Iestādes uztur atvieglojumu kalkulācijas AVIS vai savās sistēmās, nodrošinot AVIS reģistrēto personu statusu izmantošanu, datu par piešķirto atvieglojumu padošanu uz AVIS.

Principi atbalsta M3 un M4 mērķu sasniegšanu.

P6. Vienreizes pieteikšanās izmantošana (SSO), nodrošinot pārvietošanos starp pašapkalpošanās tīmekļvietnēm bez atkārtotas pieteikšanās

- Pieslēdzot VPM (VDAA) gan centralizētajās (latvija.gov.lv un business.gov.lv), gan specializētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs, iestādes nodrošina ne tikai pakalpojumu saņēmēja drošu autentifikāciju, bet iespēju pakalpojumu saņēmējam bez atkārtotas pieteikšanās pārslēgties starp pašapkalpošanās tīmekļvietnēm, izmantojot centralizēti izsniegtu sesijas talonu (*Single Sign On - SSO*).
- Pašapkalpošanās tīmekļvietnei pieslēdzot VPM, tā jāpapildina ar VPM sesijas talona datu pārņemšanu, uzticoties tam.
- Minimālais lietojums ir nodrošināt iespēju pakalpojumu saņēmējam, kas atrada pakalpojumu, piemēram, latvija.gov.lv, pieteikt šo pakalpojumu bez papildu autentifikācijas.
- Lai nodrošinātu optimālu SSO lietojumu, gan centralizētajās, gan specializētajās pašapkalpošanās tīmekļvietņu lietotāju saskarnēs jāiestrādā vienots UI risinājums, lai pakalpojumu saņēmējs varētu brīvi pārslēgties starp viņam nepieciešamajām tīmekļvietnēm valsts pārvaldes ekovides ietvaros.
- VPM (VDAA) tiek attīstīts, lai nodrošinātu risinājuma paplašinātu lietojumu: iespēja sesijas parametros noteikt arī lietotāja lomu (t.sk. pilnvarojumi).
- Lai nodrošinātu SSO darbību arī starpiestāžu pakalpojumu jomā, VDAA attīsta vienotu iestāžu SSO risinājumu.

Principi atbalsta M2 un M4 mērķu sasniegšanu.

P7. Pakalpojumu pieprasīšana un saņemšana ir nodrošināta ar tiešajām saitēm

- Pakalpojumu saņēmējs, pieprasot pakalpojumu (spiežot pogu “Pieprasīt”) centralizētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē vai specializētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē piekļūst pakalpojuma pieprasīšanas formai, pat ja pakalpojuma pieprasīšanas forma atrodas citā

resursā. T.i. katram pakalpojumam jābūt izveidotai un pieejamai tiešajai saite (*deep link*) šī pakalpojuma pieprasīšanai.

- Piemēram, sameklējot un pieprasot pakalpojumu latvija.gov.lv vai business.gov.lv, pakalpojumu saņēmējs nonāk EDS pakalpojuma aprakstā vai pakalpojuma pieprasīšanas formā, t.i. atkārtoti nemeklējot pakalpojumu EDS pašapkalpošanās tīmekļvietnē.
- Cits piemērs: sameklējot un pieprasot pakalpojumu specializētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē, autentificējies pakalpojumu saņēmējs nonāk latvija.gov.lv pakalpojuma apraksta ekrānformā vai pakalpojuma pieprasījuma formā, ja pakalpojuma pieprasīšana īstenota, izmantojot E-formu.
- Pārlūkojot specializētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē pieprasītā pakalpojuma statusu centralizētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē, lietotājam jābūt iespējai ar tiešo saiti pāriet uz specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes darba vietas attiecīgu pakalpojuma pieprasījuma statusa sadaļu, lai veiktu nepieciešamās darbības (piemēram, sniegt papildziņas iestādei).
- Tiešajām saitēm jābūt pieejamām visai specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes funkcionalitātei, kuru jāvar izsaukt centralizētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē.
- Iestādes nodrošina tiešās saites pakalpojumu pieprasīšanas risinājumos arī tad, kad publicē pakalpojumu katalogus vai pakalpojumu piedāvājumus cituviet, piemēram, sadarbības partneru tīmekļvietnēs, sociālajos tīklos, izsūtot personalizētus pakalpojumu piedāvājumus pakalpojumu saņēmējiem, liekot QR kodus mārketinga un izglītojošajos materiālos.
- Pakalpojumu jomā tiek noteikti dziļo saišu veidošanas un izmantošanas standarti (VDAA), līdzīgi kā, piemēram, apmācību sistēmu [LTI standartā](#).

Principi atbalsta M2 un M4 mērķu sasniegšanu.

P8. Vienota lietotāja darba vieta centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs (latvija.gov.lv iedzīvotājiem, business.gov.lv uzņēmējiem, virsis.gov.lv iestādēm)

- Neatkarīgi no tā, vai pakalpojums tika pieprasīts centralizētajā vai specializētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē, lietotājs piekļūst pieteikto pakalpojumu statusiem un rezultātiem (ja ir) vismaz attiecīgajās centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs: iedzīvotāji - latvija.gov.lv darba vietā, uzņēmēji - business.gov.lv darba vietā.
- Centralizētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes kalpo kā infopanelis (*dashboard*) visai sadarbībai ar valsti, tostarp pakalpojumu pieprasījumiem, informācijas saņemšanai par pakalpojumu pieprasījumu statusiem un rezultātiem (ja ir), un saziņai ar iestādēm. Ja iestādei ir specializētā tīmekļvietne savu pakalpojumu sniegšanai, pakalpojumu saņēmējam ir iespēja no centralizētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes izsaukt ar tiešo saiti atbilstošu specializētās tīmekļvietnes darba vietas apgabalu.
- [Latvija.gov.lv](http://latvija.gov.lv) un business.gov.lv ir šādas obligātās sadaļas:
 - Mani dati – visi valsts informācijas sistēmās pieejami personas dati un personas datu skatīšanas auditācijas pieraksti, iespēja paziņot par kļūdainiem datiem (piemēram, izmantojot sūdzību/ierosinājumu e-lietotni);
 - Pakalpojumu pieprasījumi, to vēsture;

- Saziņa (e-adrese);
- Paziņojumi;
- Tiesības (tiesību iestatījumi, manas tiesības, mani pilnvarojumi).
- Virsis.gov.lv ir vienotā darba vieta valsts iestādēm starpiestāžu pakalpojumu saņemšanai un valsts koplietošanas informācijas sistēmu lietošanai. Virsis.gov.lv izmanto SSO un tiesās saites iestāžu lietotāju navigācijai valsts pašapkalpošanās tīmekļvietņu ietvaros, kas nodrošināms, ieviešot federēto valsts iestāžu lietotāju pārvaldību, t.i. tiesības tiek definētas katrā sistēmā atsevišķi. Virsis.gov.lv arhitektūra tiks detalizēta nākamajā Arhitektūras versijā.

Princips atbalsta M2 un M4 mērķu sasniegšanu.

P9. Vienota saziņa elektroniskajā vidē

- Iestādes organizē saziņu ar pakalpojumu saņēmēju pēc šādas gradācijas:
 - Saziņa ar pakalpojumu saņēmēju pakalpojuma izpildes gaitā (papildus informācijas pieprasīšana u.c.), ja tāda ir nepieciešama, notiek, izmantojot e-adresi vai lietotāja darba vietā pašapkalpošanās tīmekļvietnē;
 - Paziņojumi par jauniem sūtījumiem e-adresē, iesūtnē specializētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē, informatīvie sūtījumi (kuri nav saistīti ar konkrētu pakalpojuma pieteikumu) tiek sūtīti uz lietotāja norādīto saziņas kanālu.
- Centralizētais koplietošanas [Paziņojumu risinājums](#) (*notification service*) nodrošina paziņojumu sūtīšanu atbilstoši lietotāja iestatījumiem:
 - Lietotājam ir iespēja norādīt vēlamos paziņojumu sūtīšanas kanālus – e-pastā, mobilajā lietotnē, WhatsApp, īsziņas veidā u.c., t.sk. specifiski norādīt, kur saņemt paziņojumus par ienākošajiem sūtījumiem e-adresē un lietotāja darba vietā specializētajās tīmekļvietnēs.
 - Paziņojumu risinājums ir pieejams visiem pakalpojumu sniedzējiem.
- E-adresei jābūt aktivizētai visiem centralizēto pašapkalpošanās tīmekļvietņu lietotājiem.

Princips atbalsta M2 un M4 mērķu sasniegšanu.

P10. Visu pakalpojumu pieprasījumi un to statusi tiek reģistrēti

- Primāri pakalpojumu pieprasījumi un to izpildes statusi tiek reģistrēti iestāžu pieteikumu vadības sistēmās (jebkura sistēma, kurā tiek reģistrēti un apstrādāti pakalpojumu pieprasījumi u.c. pieteikumi, piemēram, PVS, DVS, pamatdarbības sistēmām ar pieprasījumu apstrādes funkcionalitāti u.c.), ja tādas ir ieviestas. Ja iestādei nav savas PVS (t.i. statusi netiek reģistrēti kādā IS), pakalpojuma pieprasījumu un tā statusus iestāde reģistrē un apstrādā koplietošanas VPVS Pieteikumu apstrādes vidē (VDAA).
- No iestādes PVS vai VPVS Pieteikumu apstrādes vides tiek padota informācija par pakalpojuma pieprasījumu (t.sk. statusu) uz VPVS Vienoto pieteikumu reģistru, lai nodrošinātu pakalpojumu saņēmējiem informāciju par pakalpojuma pieprasījumu un tā izpildi

centralizētajā pašapkalpošanās vidē un automātisku statistikas rādītāju uzskaiti pakalpojumu pārvaldības jomā.

- VPVS Vienotais pieteikumu reģistrs uztur unificētus svarīgākos pakalpojumu pieprasījumu statusus. Iestādes PVS statusi var atšķirties no VPVS Vienotā pieteikumu reģistra statusiem. Iestādei vienreiz jāsakartē VPVS Vienotā pieteikumu reģistra un savas PVS statusi automātiskai datu nodošanai.
- Aktuālo un vēsturisko pakalpojumu pieprasījumu saraksts ar pamatinformāciju ir pieejams centralizētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes lietotāja darba vietā ar saiti uz šo pieprasījumu primārajā specializētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē, kurā ir pieejama pilna informācija par attiecīgo pakalpojuma pieprasījumu. Saišu darbības termiņus lietotājiem nosaka pakalpojuma turētājs vietnes lietošanas noteikumos un paredz kārtību, kādā lietotājs var piekļūt arī vēsturiskiem datiem pēc nepieciešamības.
- Vienotais pieteikumu reģistrs, koplietošanas Pieteikumu apstrādes vide iestādēm, VPVKAC un Zvanu centram veido **Vienotu pieteikumu vadības sistēmu**.
- Starpiestāžu pakalpojumu pieprasījumu apstrāde šajā Arhitektūras versijā netiek noteikta.

Princips atbalsta M3 un M4 mērķu sasniegšanu.

P11. Valsts vienotais reģistrs (VVR) ir pamats vienotai pakalpojumu sniegšanai un pārvaldībai, un tas ir primārais informācijas avots par pakalpojumiem

- VVR (Pakalpojumu reģistrs, Dzīves situāciju reģistrs un Resursu reģistrs) ir valstī centralizēts, koplietošanas reģistrs, kas ir primārais (galvenais) informācijas avots saistībā ar tajā reģistrētajiem objektiem.
- Tīmekļvietnes informāciju par pakalpojumiem iegūst no Pakalpojumu reģistra pakalpojumu aprakstiem.
- Pašapkalpošanās tīmekļvietnēs informācija par tajās pieejamajiem pakalpojumiem var tikt publicēta kā pakalpojumu katalogs un/vai pakalpojumu piedāvājumi (piemēram, līdzīgi pakalpojumi var tikt grupēti kā viens pakalpojuma piedāvājums), taču pakalpojumu piedāvājumi veidojas un tajos tiek izmantota informācija par pakalpojumiem no Pakalpojumu reģistra.
- VVR pieejams iestāžu pašapkalpošanās tīmekļvietnē www.virsis.gov.lv.
- Centralizētās un specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes veido savai mērķauditorijai atbilstošu kontekstu un pakalpojumu piedāvājumus pakalpojumu atrašanai un pieteikšanai (informācija par pakalpojumiem, pakalpojumu piedāvājumi) un ir savstarpēji savietojamas.
 - Specializētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs tiek veidots padziļināts konteksts un saturs: informācijas meklēšanas paradigma, lapu struktūra, pakalpojumu piedāvājumi, darba vietas detalizācija un iespējas.
 - Centralizēto pašapkalpošanās tīmekļvietņu konteksts un informatīvs saturs tiek veidots augstākā abstrakcijas līmenī.
- Centralizētās un specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes iekļauj visus pakalpojumus, kurus var saņemt pašapkalpošanās tīmekļvietnes mērķauditorija. Katra pašapkalpošanās tīmekļvietnes organizē un maina tās saturu atbilstoši savu lietotāju vajadzībām, apzināti

fokusējot lietotājus uz biežāk lietotiem, jauniem un iestādei stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem, taču neierobežojot piekļuvi visam saturam, t.sk. pakalpojumiem.

- Centralizētās un specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes tiek veidotas, nodrošinot to savstarpējo savietojamību (vismaz SSO, tiešās saites).

Principi atbalsta M2, M3 un M4 mērķu sasniegšanu.

P12. Vienoti pakalpojumu sniegšanas pārredzamības, izsekojamības un pašapkalpošanās risinājumi

- Jebkurā kanālā pieprasītos pakalpojumus un to statusus pakalpojumu saņēmējs var apskatīt vismaz savā darba vietā centralizētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē, noskaidrot VPVKAC vai VPPD.
- Centralizētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes, VPVKAC IS, VPPD IS saņem datus no VPVS.
- Lietotājam ir pieejams nepieciešamā laika novērtējums pakalpojuma pieprasīšanai pašapkalpošanās tīmekļvietnē, vidējais pakalpojuma saņemšanas laiks (dienu skaits, pamatojoties uz VPVS reģistrētiem statusiem), maksimālais laiks pakalpojuma sniegšanai (normatīvajos aktos vai iestādes noteiktais paredzētais termiņš – viens no obligātajiem pakalpojuma līmeņa nosacījumiem);
- Pašapkalpošanās tīmekļvietnē pakalpojumam pieejams citu pakalpojumu saņēmēju vidējais vērtējums par viņu apmierinātību ar saņemto pakalpojumu (sākumā dati no VVR, pārceļot vērtējumus uz VPVS);
- Centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs (vienotajā darba vietā) pakalpojumu saņēmējs var apskatīt savus datus, kas atrodami valsts reģistros (ar norādi uz datu turētāju);
- Pakalpojumu saņēmējam pieejama informācija par iespēju veikt savu kļūdainu datu labošanu valsts reģistros (pakalpojumu saņēmējs pats tieši nevar veikt datu labošanu, bet tikai informēt atbildīgo iestādi par savos datos pamanītu kļūdu).
- Pašapkalpošanās tīmekļvietnes izmanto centralizēto koplietošanas pašapkalpošanās atbalsta risinājumu Hugo.lv (KISC), kas tiek papildināts ar mākslīgā intelekta risinājumu pakalpojumu lietotāju mērķtiecīgākai un efektīvākai apkalpošanai.
- Papildus tam iestādes apzina pakalpojumu lietotāju vajadzības pēc citiem pašapkalpošanās atbalsta risinājumiem, piemēram:
 - Palīgteksti, paskaidres (*tooltips*);
 - BUJ sadaļa par pakalpojumiem;
 - Tiešsaistes digitālais saturs par pakalpojuma izpildes soļiem un/vai demonstrācijas video palīdzība.

Principi atbalsta M2 un M4 mērķu sasniegšanu.

P13. Pakalpojumu saņēmēju un risinājumu lietotāju līdzdalība un iesaiste

- Pakalpojumu jomas koplietošanas risinājumu attīstīšanā piedalās to [lietotāji](#) (tostarp pakalpojumu turētāji ([pakalpojumu saimnieki](#)), [pakalpojumu sniedzēji](#) un [pakalpojumu saņēmēji](#))
 - Attīstot koplietošanas risinājumus, atbildīgā iestāde (risinājuma – [resursa saimnieks](#)) iesaista pakalpojumu turētājus, pakalpojumu sniedzējus un pakalpojumu saņēmējus risinājumu plānošanā, projektēšanā, izveidē, testēšanā un ieviešanā.

- Koplietošanas risinājuma attīstītājs (resursa saimnieks) apzina koplietošanas risinājuma mērķauditoriju, segmentē to pēc risinājumam atbilstošiem kritērijiem, nosaka lietojumscenārijus risinājuma lietošanai (katram mērķauditorijas segmentam), un saskaņo lietojumscenārijus ar mērķauditoriju.
- Saskaņotie lietojumscenāriji ir pamats koplietošanas risinājuma akcepttestēšanai.
- Pakalpojumu saņēmējiem ir pieejami risinājumi līdzdalībai pakalpojumu izveidē, sniegšanā un pilnveidē
 - Pakalpojumu saņēmēji tiek nemitīgi iesaistīti pašapkalpošanās tīmekļvietņu un e-lietotņu izstrādē. Risinājumu lietojamība tiek projektēta un regulāri testēta kritiskos posmos, tostarp saskarnes prototipa (skiču) testēšanā un izstrādātās saskarnes lietojamības un pieklūstamības testēšanā;
 - Pakalpojuma saņēmēji tiek informēti par pieteikto pakalpojumu statusiem, pakalpojumu sniegšanas rezultātiem un citu pieteikumu izpildes gaitu (piemēram, sūdzību pieteikumu izskatīšanas gaitu), tādejādi nodrošinot pieteikumu izsekojamību;
 - Pakalpojumu saņēmējiem ir iespēja ērtā veidā novērtēt konkrēta pakalpojuma pieprasīšanu un saņemšanu;
 - Pakalpojumu saņēmējiem ir iespēja iesniegt ierosinājumu vai sūdzību par pakalpojumu.

Principi atbalsta M3, M4, M5 mērķu sasniegšanu.

Arhitektūras principi piemērojami, plānojot un attīstot pakalpojumus un to sniegšanas un pārvaldības procesus iestādēs, nozarēs, valstī kopumā. **Iestādes piemēro principus saprātīgi, ņemot vērā savu pakalpojumu specifiku.** Lai veicinātu iestāžu izpratni par Arhitektūras principu ieviešanu iestāžu darbībā, VARAM nodrošina iestādēm konsultācijas.

4. Jomas IKT arhitektūra

Arhitektūra apraksta plānoto lietu kārtību un izmaiņas tās organizācijas jeb procesu skatā (4.1. nodaļa), semantiskajā skatā (4.2. nodaļā) un tehniskajā skatā (4.3. nodaļa) un juridiskajā skatā (4.4. nodaļa).

4.1. Organizācijas (procesu) skats

PPP ir noteikti 32 pakalpojumu pārvaldības uzdevumi, no kuriem izriet valsts, nozaru un iestāžu līmenī ieviešamie pakalpojumu pārvaldības procesi. Kā var redzēt 1. attēlā, IKT risinājumi atbalsta lielāko daļu šo uzdevumu, taču šīs Arhitektūras ietvaros paredzētas izmaiņas ir vērstas uz atsevišķu procesu pilnveidi. Primāri tiek ietekmēti šādi iestāžu līmeņa pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības procesi:

1. Pakalpojumu plānošana, izveide, ieviešana, uzturēšana un attīstība (izpilda PPP uzdevumu PU2–1)
2. Pakalpojumu aprakstu veidošana, reģistrēšana un uzturēšana (PU2–7)
3. Informācijas nodrošināšana pakalpojumu saņēmējiem par pieejamiem pakalpojumiem (PU2–8.)
4. Pakalpojumu pieprasījumu pārvaldība un izpildes nodrošināšana (PU2–15.)
5. Pakalpojumu saņēmēju ierosinājumu un sūdzību apkopošana, izvērtēšana un nepieciešamo darbību veikšana (PU2–18.)

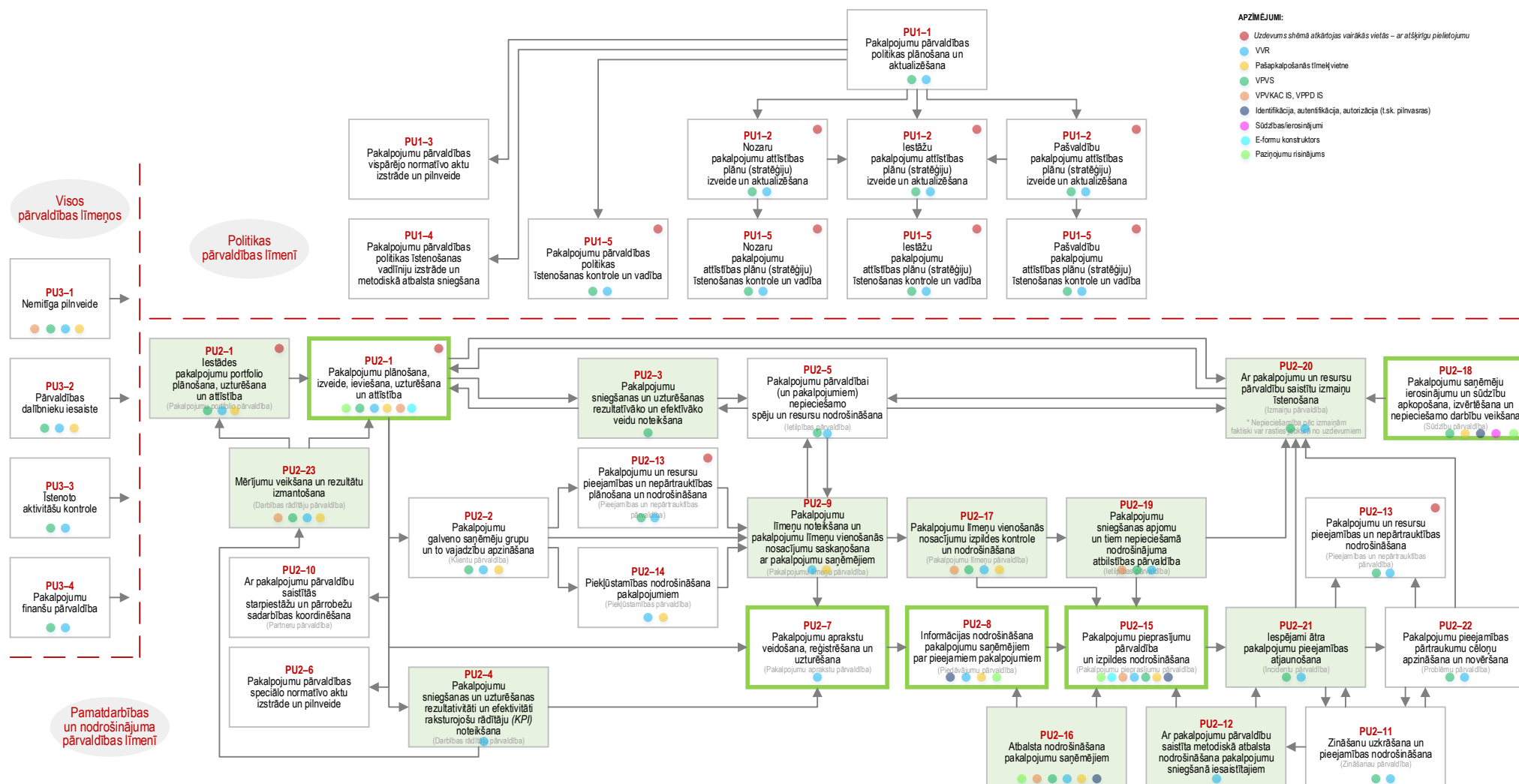
Papildus uzskaitītajiem 5 procesiem, Arhitektūrā paredzētas izmaiņas izsauc izmaiņas arī 11 saistītajos pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības procesos – skat. 1.attēlu.

Raugoties uz ietekmētajiem pakalpojumu pārvaldības procesiem caur Arhitektūras principu prizmu, tiek izcelti un tālāk (Arhitektūras 4.3. nodaļā) aprakstīti lietojumscenāriji (*use cases*) koplietošanas un iestāžu IKT risinājumu sadarbībai lietošanai, kuri ir būtiski pakalpojumu sniegšanai atbilstoši Arhitektūrai.

Organizatoriski Arhitektūrā aprakstīto izmaiņu ieviešana prasīs ne tikai IT kompetences, bet lielā mērā pakalpojumu pārvaldības kompetenci, proti, pamatojoties apstiprinātajā valsts PPP.

Lai veicinātu iestāžu izpratni par Arhitektūras principu ieviešanu iestāžu darbībā, VARAM nodrošina iestādēm konsultācijas.

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

1. attēls. Arhitektūras ietekmētie pakalpojumu pārvaldības procesi.

4.2. Semantiskais skats

Ieviešot Arhitektūru, tiek paredzētas izmaiņas valsts pakalpojumu jomas informācijas resursos. Izmaiņu apgabals ir iezīmēts 2. attēlā.

2. attēls. Arhitektūras datu objektu/ informācijas resursu karte 2030, t.sk. saistītie informācijas resursi.

6. tabulā sniegts pārskats par informācijas resursu izmaiņām (pret esošo arhitektūru).

4. tabula. Izmaiņas Arhitektūras ietekmētajos informācijas resursos.

Informācijas resurss	Statuss	Izmaiņu apraksts un pamatojums
<u>Arhitektūras datu objekti / informācijas resursi:</u>		
Pakalpojumi	izmaiņas	Pakalpojumu reģistrā tiks papildināti/precizēti pakalpojumu aprakstu parametri: piemēram, dati par atvieglojumiem.
Dzīves situācijas	esošs	nav
Pakalpojumu piedāvājumi	esošs	nav
Pieteikumi	izmaiņas	Pieteikumu statusu reģistrā tiks reģistrēti visi publisko pakalpojumu pieprasījumi un to statusi, kā arī ar pakalpojumu sniegšanu saistīto sūdzību/ierosinājumu pieteikumi.
Paziņojumi	izmaiņas	Paziņojumu saturu veido iestāde, taču to piegāde tiek nodrošināta centralizēti uz lietotāja norādīto kanālu.

Informācijas resurss	Statuss	Izmaiņu apraksts un pamatojums
Atvieglojumu veidi	izmaiņas	Atvieglojumu veidi tiks definēti visu veidu atvieglojumiem, t.sk. nodokļu un nodevu atlaidēm.
Personu sociālie statusi	jauns	No valsts reģistriem izrietošie personu sociālie statusi tiks definēti un pārvaldīti AVIS.
<u>Saistītie datu objekti / informācijas resursi:</u>		
Pakalpojumu saņēmēji	esošs	nav
Pakalpojumu turētāji	esošs	nav
Pakalpojumu sniedzēji	esošs	nav
Lomas	jauns	Specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes līmenī vai centralizēti definētas lietotāju lomas tiks uzkrātas jaunajā VPM, lai nodrošinātu lietotāju korektu pieslēgšanos atbilstoši to lomām. Lomu interpretācija tiesībās veidojas decentralizēti, katrā specializētajā pašapkalpošanās tīmekļvietnē atsevišķi.
Tiesības	izmaiņas	Specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes definē un pārvalda lietotāju tiesības decentralizēti.
Pašapkalpošanās tīmekļvietnes	jauns	Centralizētās un specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes ir pierēģistrētas VVR Resursu reģistrā.
E-adreses sūtījumi	izmaiņas	E-adreses sūtījumi saistībā ar pakalpojumiem tiks papildināti ar pakalpojuma pazīmi.
Maksājumi	esošs	nav

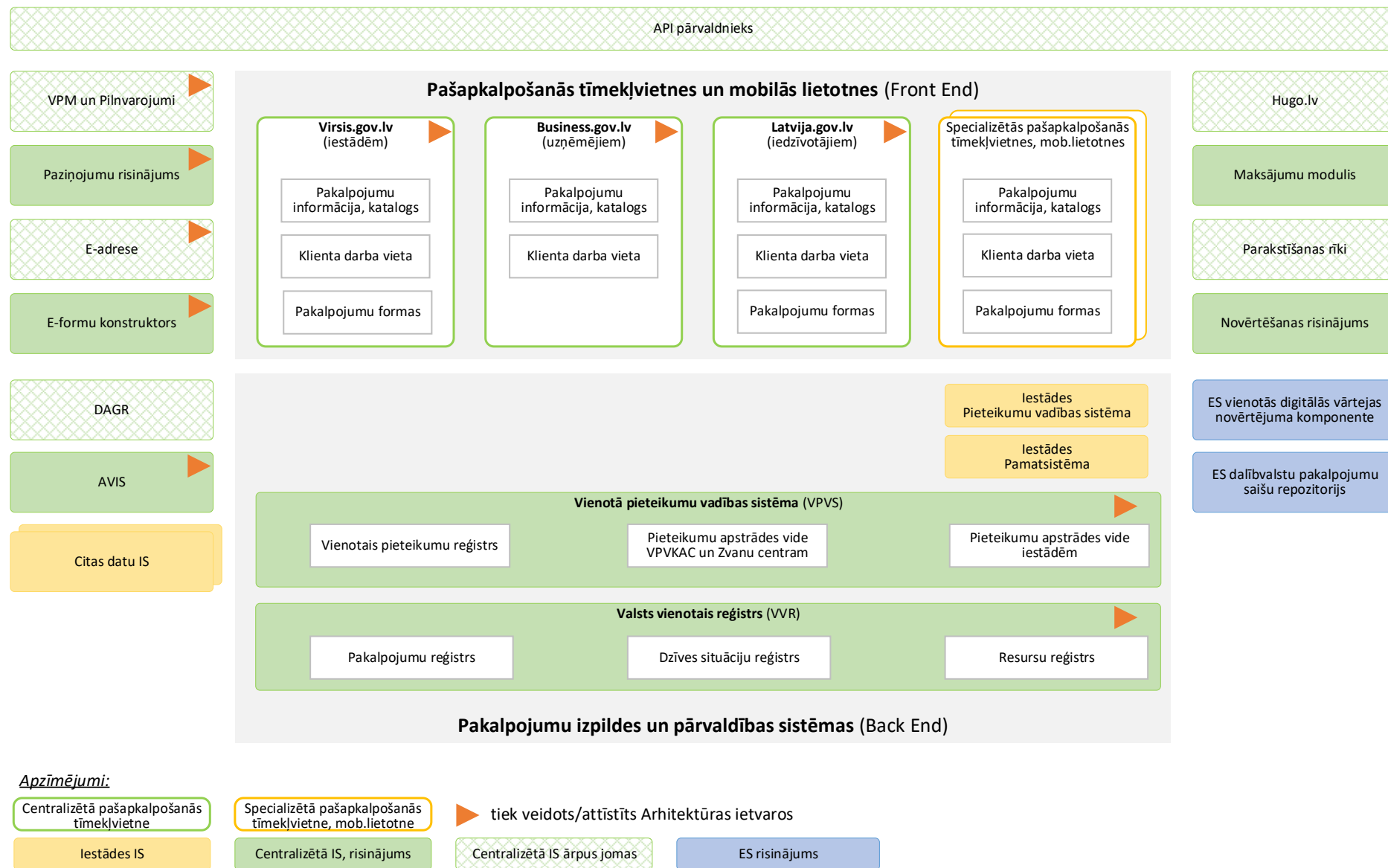
4.3. Tehniskais skats

Šajā Arhitektūras nodaļā ir aprakstītas Arhitektūras informācijas sistēmas un to sadarbība, pakalpojumu sniegšanai būtiski lietojumscenāriji Arhitektūras kontekstā, iezīmēta Arhitektūras ieviešanai nepieciešama IKT infrastruktūra.

4.3.1. Informācijas sistēmas

Arhitektūras 4.1. nodaļā iezīmēto procesu izpildei PPP nosaka nepieciešamas informācijas sistēmas (IKT risinājumus). PPP biežāk uzdotajos jautājumos ir apkopots pilns [IKT risinājumu kartējums ar PPP uzdevumiem](#). [1. attēlā](#) ir apzīmēta centralizēto un koplietojamo IKT risinājumu dalība procesu izpildē. 3. attēlā sniegts Arhitektūras informācijas sistēmu un IKT risinājumu kopskats, kuru apraksts un attīstāmā funkcionalitāte sniegta 5. tabulā.

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

3. attēls. Arhitektūras ietekmētās informācijas sistēmas.

5. tabula. Arhitektūras centralizētās informācijas sistēmas un IKT risinājumi.

	Informācijas sistēma/ risinājums	Esoša/ jauna IS	Esošā funkcionalitāte	Pārzinis	Jauna funkcionalitāte
1	Latvija.gov.lv	Esoša	Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne iedzīvotājiem, nodrošinot: - Pakalpojumu meklēšanu - Pakalpojumu pieteikšanu un saņemšanu (latvija.gov.lv veidotajiem pakalpojumiem) - Klienta darba vietu: mani dati, pakalpojumu vēsture, e-adreses pastkastīte - Citas iespējas - Latvija.gov.lv portāls ir pielāgots lietošanai un skatīšanai mobilās ierīcēs	VDAA	- Darba vietas papildinājumi (saziņas iestatījumi, tiesību pārvaldība (manas tiesības, pilnvarojumi), pakalpojumu pieprasījumu statusi, tiešās saites, sūdzību/ierosinājumu pieteikumi un to statusi, mani atvieglojumi (ja attiecināms), mani dati (no reģistriem)) - Meklēšana ar MI iespējām, t.sk. viedais čatbots - E-adreses aktivizēšana kā latvija.gov.lv lietošanas pirmais solis (priekšnosacījums) - Latvija.gov.lv dzīves situāciju "Bērna gaidīšana un piedzimšana" un "Mīršanas apliecība" attēlošanas un funkcionalitātes dizaina maiņa. - ES Digitālās identitātes makā (EDI Wallet) tiks nodrošinātas galvenās Latvija.gov.lv un E-adreses funkcionalitātes, izmantojot speciāli izstrādātu API. Tas ļaus lietotājiem, izmantojot savu digitālo identitāti, ērti piekļūt pakalpojumu informācijai, uzsākt pieteikumus un saņemt nepieciešamos datus tieši no EU digitālā maka lietotnes. Tiks uzlabota meklēšanas funkcija, izmantojot MI risinājumu, kas palīdzēs meklēt pakalpojumus un sniegs atbalstu to izmantošanā.
	Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmas attīstība	Esoša	Pašreizējā Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Elektroniskās deklarēšanas sistēma (EDS) ir funkcionējoša platforma, kas nodrošina iedzīvotājiem un uzņēmējiem iespēju iesniegt deklarācijas un sazināties ar iestādi, taču tā ir satur morāli un tehnoloģiski novecojušu Nodokļu		- Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) moduļu modernizācija. Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) Nodokļu maksātāju apziņošanas sistēmas (NMAS) moduļa modernizācija ievērojami atvieglos saziņu starp nodokļu maksātājiem un valsts pārvaldi, aizstājot

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

	Informācijas sistēma/ risinājums	Esoša/ jauna IS	Esošā funkcionalitāte	Pārzinis	Jauna funkcionalitāte
			maksātāju apziņošanas sistēmas moduli, kā arī esošajā lietotāja saskarnē klientam nepieciešamā informācija nav ērti atrodamā.		līdzšinējo, tehnoloģiski novecojušo risinājumu ar mūsdienīgu, ātru, uzticamu un drošu platformu. Izmaiņas ietver NMAS tehnoloģisko modernizāciju stabilitātes un elastības nodrošināšanai. Papildus EDS tiks izveidota jauna, intuitīva lietotāja saskarne ērtākai nodokļu maksātāja datu pārskatīšanai.
	Apliecības par nāves cēloni aprites digitalizācija	Jauna	Apliecība par nāves cēloni tiek aizpildīta ar roku uz papīra veidlapas, kas rada kļūdu risku, rokraksta neskaidrības un var prasīt atkārtotu dokumentu iesniegšanu klātienē Dzimtsarakstu nodaļā.	SPKC	- Pilnībā digitālu medicīniskās apliecības par nāves cēloni sagatavošanu, apstiprināšanu un apriti, nodrošinot datu apmaiņu starp ārstniecības iestādēm, iesaistītajām valsts institūcijām un pakalpojumu sniedzējiem (tai skaitā NMPD, ārstniecības iestādēm, VTMEC, SPKC, Dzimtsarakstu nodaļām, NVD, LDVC (e-veselība), VI, PMLP, un nodrošinot iespēju saņemt apliecību savu uzdevumu pildīšanai policijai, apbedīšanas birojiem u.c.). - Piederīgām personām paredzēta iespēja iegūt, izgūt un nosūtīt apliecību trešajām pusēm.
					-

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

	Informācijas sistēma/ risinājums	Esoša/ jauna IS	Esošā funkcionalitāte	Pārzinis	Jauna funkcionalitāte
2	Business.gov.lv	jauna	LIAA klientu pašapkalpošanās tīmekļvietne - LIAA klientu darba vieta - LIAA pakalpojumi - LIAA pasākumi - Jaunumi un ziņas uzņēmējiem	LIAA	Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne uzņēmējiem, nodrošinot - Pakalpojumu meklēšanu, izmantojot MI iespējas; - Informācijas un pakalpojumu kontekstuālu meklēšanu (pa sadaļām); - Klienta darba vietu: - o profils (saziņas iestatījumi, tiesību pārvaldība (manas tiesības, pilnvarojumi) - o visu iestāžu pakalpojumu pieprasījumi, vēsture, tiešās saites - o sūdzību/ierosinājumu pieteikumi un to statusi - o mani atvieglājumi (ja attiecināms) - o mani dati (no reģistriem) - E-adreses aktivizēšana kā business.gov.lv lietošanas pirmais solis (priekšnosacījums)
3	Virsis.gov.lv	esoša	Centralizēta valsts platforma, kur nodrošina: - Datu apkopošanu, reģistrēšanu un uzturēšanu par valsts pārvaldes digitālajām tehnoloģijām, informācijas resursiem, valsts pakalpojumiem, dzīves situācijām, valsts digitālo tehnoloģiju infrastruktūru un informācijas sistēmām; - https://www.vdaa.gov.lv/lv/valsts-informācijas-resursu-sistemu-un-sadarbspejas-informācijas-sistemaElektronisko vienošanos pārvaldību (IKT pakalpojumi, datu vienošanās) un integrāciju ar DAGR.	VDAA	Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne iestādēm (detalizācija sekos nākamajā Arhitektūras versijā) - Iestādes darba vieta (iestādes pakalpojumu pieprasījumi, citi pieteikumi, statusi) - Starpiestāžu pakalpojumu katalogs; - SSO piekļuve VVR (3), VPVS (3), VPM, API pārvaldnieks, DAGR portāls u.c. koplietošanas vietnēm; - Valsts mākoņdatošanas platformas pārziņa pakalpojumu sniegšanai nepieciešamā funkcionalitāte atbilstoši MK noteikumu Nr.606 "Valsts datu apstrādes mākoņa noteikumi" 6. un 9. punktam

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

	Informācijas sistēma/ risinājums	Esoša/ jauna IS	Esošā funkcionalitāte	Pārzinis	Jauna funkcionalitāte
4	Valsts vienotais reģistrs (Pakalpojumu reģistrs, Dzīves situāciju reģistrs, Resursu reģistrs)	esoša	- Pakalpojumu reģistrs: visi valsts pakalpojumi, to apraksti, metadati, pakalpojumu sasaistes ar dzīves situācijā, kanāliem, informācijas sistēmām; - Dzīves situāciju reģistrs: vajadzības, dzīves situācijas; - Resursu reģistrs: valsts informācijas sistēmas; - Elektronisko vienošanos reģistrs: vienošanās pieteikumi.	VDAA	- ar PPVP2027 ieviešanu saistītas izmaiņas - Pakalpojumu saraksta eksports (bez API pārvaldnieka) - Ar pakalpojumu pašizmaksu saistītās izmaiņas - Ar pakalpojumu saistīto atvieglojumu sadaļas aizpildīšana, izsaucot AVIS saskarni (SSO)
5	VPVS Vienotais pieteikumu reģistrs	esoša	- Vienošanās noslēgšana par datu apmaiņu; - Atsevišķu pieteikumu veidu formas un reģistrs.	VDAA	- Pieteikumu, t.sk. pakalpojumu pieprasījumu un sūdzību/ierosinājumu, reģistrs - vērtējumi par pakalpojumu saņēmēju apmierinātību ar saņemto pakalpojumu - API datu nodošanai
6	VPVS Pieteikumu apstrādes vide		-	VDAA	- Pakalpojuma sniedzēja darba vieta pakalpojumu pieprasījumu apstrādei - Darba plūsmas pieteikumu apstrādei
7	VPVS Pieteikumu apstrādes vide VPVKAC un Zvanu centram	jauna	nav	VDAA	- Pakalpojumu pieprasījumu reģistrācija - Pakalpojumu pieprasījumu un statusu nodošana VPVS - Lietotāju pārvaldība - Zināšanu datu bāze - Pakalpojumu pieprasījumu iesniegšana klienta vārdā
8	E-formu konstruktors	esoša	- pakalpojumu pieprasīšanas formu izveide; - Pakalpojuma pieprasīšanas formas tiešlinka sasaiste ar VVR Pakalpojumu reģistra atbilstošā publiskā pakalpojuma aprakstu - pakalpojuma pieprasījuma nosūtīšana Latvija.gov.lv E-adresē - OOTS - Citas iespējas	VDAA	- Pakalpojuma ID/pazīmes pievienošana E-adreses sūtījumam - API e-formu pakalpojumu nodošanai VPVS vai iestādes PVS - E-formu paraugu izveide un kopīgošana ar iestādēm (piemēram, pašvaldībām)

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

	Informācijas sistēma/ risinājums	Esoša/ jauna IS	Esošā funkcionalitāte	Pārzinis	Jauna funkcionalitāte
9	Vienotais autentifikācijas un autorizācijas risinājums (VPM un Pilnvarojumu risinājums ²)	jauna	- Autentificēšanās ar kvalificētiem drošiem līdzekļiem, SSO - Uzņēmuma reģistra vestajos Reģistros noteikto pārstāvniecības tiesību administrēšana - Atsevišķu pilnvaru tiesību administrēšana Latvija.gov.lv profilā - Citas iespējas		- Autentificēšanās ar drošiem līdzekļiem, SSO (tehnoloģiju maiņa) - SSO - Autorizācijas risinājums (reģistri, pilnvaras t.sk. zvērināto notāru izsniegtās pilnvaras, lietotāja deleģējumi) - Vienotā SSO UI komponente (piem. logrīks)
10	Paziņojumu risinājums	jauna	nav	VDAA	- Lietotāju paziņojumu iestatījumi (koplietošanai centralizētajās koplietošanās tīmekļvietnēs) - Paziņojumu saņemšana no iestāžu IS un piegāde atbilstoši lietotāju iestatījumiem - Audita pierakstu nodošana iestāžu IS par paziņojuma piegādi
11	AVIS	esoša	- Centralizētā platforma valsts un pašvaldību piešķirto atvieglojumu uzskaitē un administrēšanai, avis.gov.lv - 2 e-pakalpojumi iedzīvotājiem "Mani izmantotie atvieglojumi", "Mani pieejamie atvieglojumi un to saņemšanas nosacījumi"	VDAA	- Pašvaldību atvieglojumu pārvaldība (ANM) - Centralizēts identifikācijas līdzeklis (ANM) - Personu sociālo statusu reģistrs (datu saņemšana no reģistriem un statusu definēšana) - Iestāžu atvieglojumu veidu definēšana, katalogs - Informācijas par pieejamiem atvieglojumu veidiem nodošana latvija.gov.lv un business.gov.lv - Atvieglojumu kalkulācijas - Atvieglojumu piešķiršanas procesa atbalsts - Atvieglojumu piešķiršanas statusu uzskaitē - Piešķirto atvieglojumu apmēra uzskaitē (datu saņemšana no iestādēm)

² Risinājums primāri tiek aprakstīts un attīstīts [Nacionālā līmeņa uzticamības un elektroniskās identifikācijas pakalpojumu jomas arhitektūrā](#).

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

	Informācijas sistēma/ risinājums	Esoša/ jauna IS	Esošā funkcionalitāte	Pārzinis	Jauna funkcionalitāte
12	Maksājumu modulis	esoša	- Maksājuma apstrāde ar 7 internetbankām un maksājumu kartēm - Maksājumu moduļa pašapkalpošanās portāls iestādēm un VDAA	VDAA	Nav plānotas izmaiņas
13	Hugo.lv viedais palīgs ³	esoša	Manuāli trenējams, saišu modelī balstīts čatbots	KISC	- LVM-LV un valsts valodas MI iespējots čatbots (dabiska valoda, plašāks meklēšanas konteksts, interpretācijas)
14	E-adrese ²	esoša	oficiālā elektroniskā adrese valsts un pašvaldību iestāžu drošai saziņai ar iedzīvotājiem un uzņēmējiem, starp iestādēm: - Drošās piegādes serviss; - Pastkastīte pieejama latvija.gov.lv, dokumentu vadības sistēmās - Pašapkalpošanās portāls iestādēm savu e-adreses pieslēgumu administrēšanai - E-rēķinu aprīte G2B.	VDAA	- Pakalpojumu identifikatori caur e-adresi sūtamajiem pakalpojumu pieprasījumiem un atbildēm uz tiem - API e-adreses pastkastītes pievienošanai business.gov.lv - e-rēķinu aprīte B2B - Izstrādāts API integrācijai ar ES Digitālās identitātes maku
15	Parakstīšanas rīki	esoša	eParaksts, eParaksts Mobile	LVRTC	Nav plānotas izmaiņas
16	Novērtēšanas komponente	esoša	- Saņem un apstrādā gala lietotāju novērtējumus un atsauksmes saistībā ar pakalpojumiem un dzīves situācijām no Latvija.gov.lv. - API, lai novērtējuma komponenti integrētu citās pakalpojumu sniegšanas tīmekļa vietnēs. - Novērtējumi tiek uzkrāti VVR pie atbilstošās pakalpojuma apraksta vai dzīves situācijas kartiņas.	VDAA	Nav plānotas izmaiņas
17	ES vienotās digitālās vārtejas novērtējuma komponente	esoša	VVR uzkrāto pakalpojumu novērtējuma integrācija ar Eiropas komisijas repozitoriju,	VDAA	Nav plānotas izmaiņas

³ Risinājums primāri tiek aprakstīts un attīstīts Kultūras un valodu tehnoloģiju jomas arhitektūras ietvaros.

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

	Informācijas sistēma/ risinājums	Esoša/ jauna IS	Esošā funkcionalitāte	Pārzinis	Jauna funkcionalitāte
			metadatu nodošanai par novērtējumiem un atsauksmēm no novērtēšanas komponentes.		
18	API pārvaldnieks	esoša	Valsts un pašvaldību informācijas sistēmu datu servisu izplatīšanas platforma	VDAA	funkcionāli papildinājumi, kas balstīti lietotāju vajadzībās
19	ES dalībvalstu pakalpojumu saišu repozitorijs	esoša	- Saietes uz SDG regulas informāciju, procedūrām, palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem - Sniegto pakalpojumu kvalitātes mērījumi (atsauksmēs bāzētie) - Tiek izmantots informācijas un pakalpojumu publicēšanai Your Europe portālā	Eiropas Komisija	Nav plānotas izmaiņas
20	DAGR ⁴	esoša	Valsts vienotā datu izplatīšanas platforma	VDAA	funkcionāli papildinājumi, kas balstīti lietotāju vajadzībās Jaunas datu kopas

⁴ Risinājums primāri tiek aprakstīts un attīstīts [Datu pārvaldības un koplietošanas jomas arhitektūrā](#).

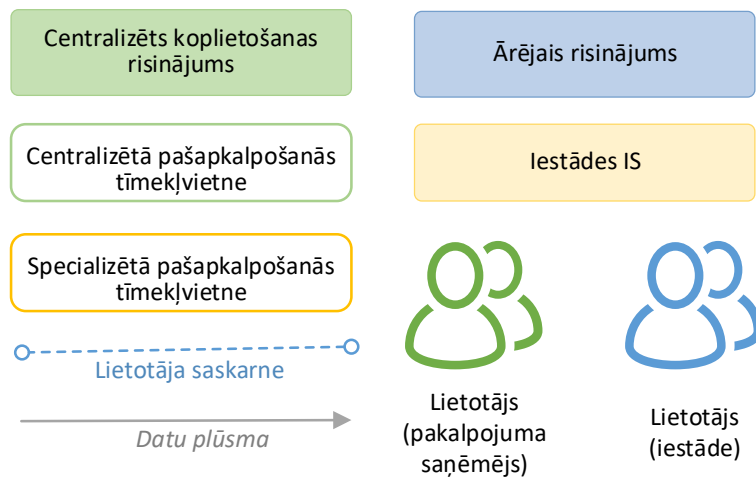
4.3.2. Lietojumscenāriji

Lai paskaidrotu Arhitektūras IKT risinājumu lomu 4.1. nodaļā minēto procesu izpildē un noilustrētu Arhitektūras principu ieviešanu, šajā apakšnodaļā tiek atspoguļoti raksturīgākie ar pakalpojumu sniegšanu un pārvaldību saistītie lietojumscenāriji (*use cases*) koplietošanas un iestāžu IKT risinājumu sadarbībai lietošanai – skat. 8. tabulu. Uz Arhitektūras pamata projektējot koplietojamus IKT risinājumus, jānodedfinē visi atbalstāmie lietojumscenāriji.

6. tabula. Arhitektūras būtiski lietojumscenāriji.

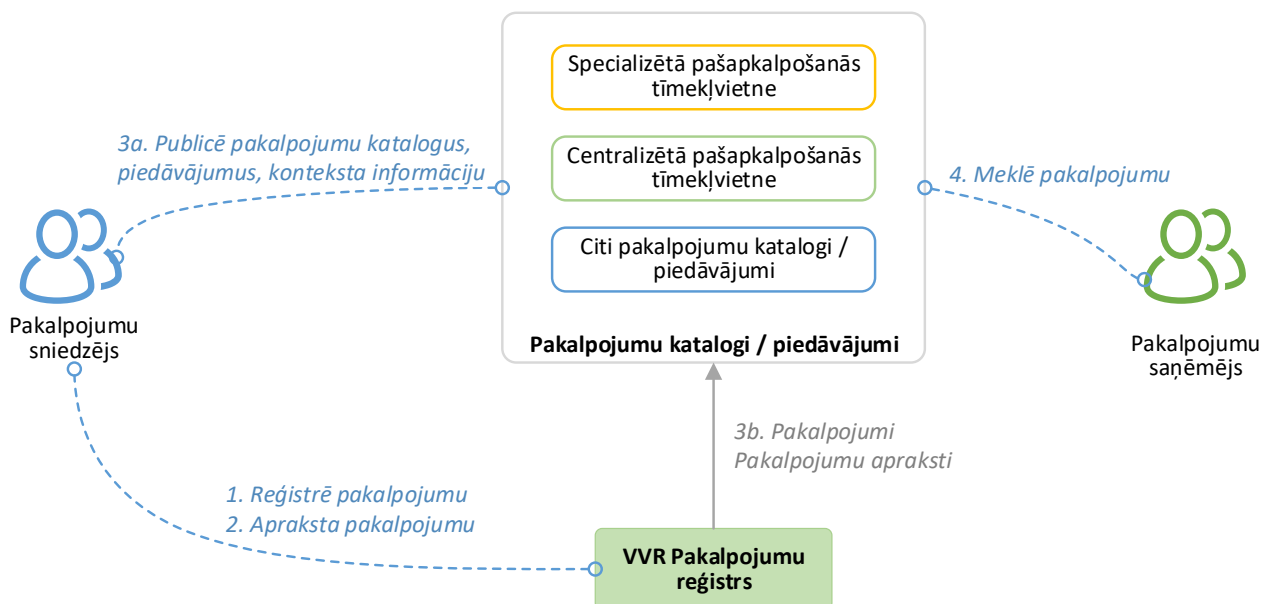
Nr.	Lietojumscenārijs (LS)	Arhitektūras princips	Process, kuru LS atbalsta
LS01	Pakalpojumu reģistrēšana VVR un publicēšana	P11	Pakalpojumu plānošana, izveide, ieviešana, uzturēšana un attīstība (PU2-1.) Pakalpojumu aprakstu veidošana, reģistrēšana un uzturēšana (PU2-7.) Informācijas nodrošināšana pakalpojumu saņēmējiem par pieejamiem pakalpojumiem (PU2-8.)
LS02	Pakalpojuma pieprasīšana (SSO, tiešās saites)	P6, P7, P12, P13	Pakalpojumu pieprasījumu pārvaldība un izpildes nodrošināšana (PU2-15.)
LS03	Vienotā darba vieta centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs	P3, P8	Informācijas nodrošināšana pakalpojumu saņēmējiem par pieejamiem pakalpojumiem (PU2-8.) Pakalpojumu pieprasījumu pārvaldība un izpildes nodrošināšana (PU2-15.) Atbalsta nodrošināšana pakalpojumu saņēmējiem (PU2-16.)
LS04	Pakalpojumu pieprasījumu apstrāde (4 apakšscenāriji)	P10	Pakalpojumu pieprasījumu pārvaldība un izpildes nodrošināšana (PU2-15.) Pakalpojumu saņēmēju ierosinājumu un sūdzību apkopošana, izvērtēšana un nepieciešamo darbību veikšana (PU2-18.)
LS05	Pakalpojuma sniedzēja un saņēmēja saziņa un tās iestatīšana caur centralizētu Paziņojumu risinājumu	P9	Pakalpojumu pieprasījumu pārvaldība un izpildes nodrošināšana (PU2-15.) Pakalpojumu saņēmēju ierosinājumu un sūdzību apkopošana, izvērtēšana un nepieciešamo darbību veikšana (PU2-18.)
LS06	Atvieglojumu reģistrēšana AVIS Atvieglojuma piegāde pakalpojuma saņēmējam	P5	Pakalpojumu plānošana, izveide, ieviešana, uzturēšana un attīstība (PU2-1.) Pakalpojumu aprakstu veidošana, reģistrēšana un uzturēšana (PU2-7.) Pakalpojumu pieprasījumu pārvaldība un izpildes nodrošināšana (PU2-15.)
LS07	Klientu un pilnvarotu lietotāju tiesību pārvaldība (2 apakšscenāriji)	P4	Pakalpojumu pieprasījumu pārvaldība un izpildes nodrošināšana (PU2-15.)

Lietojumscenāriju shēmās izmantotie apzīmējumi sniegti 4. attēlā.

4. attēls. Lietojumscenāriju shēmās izmantotie apzīmējumi.

LS01. Pakalpojumu reģistrēšana VVR un publicēšana

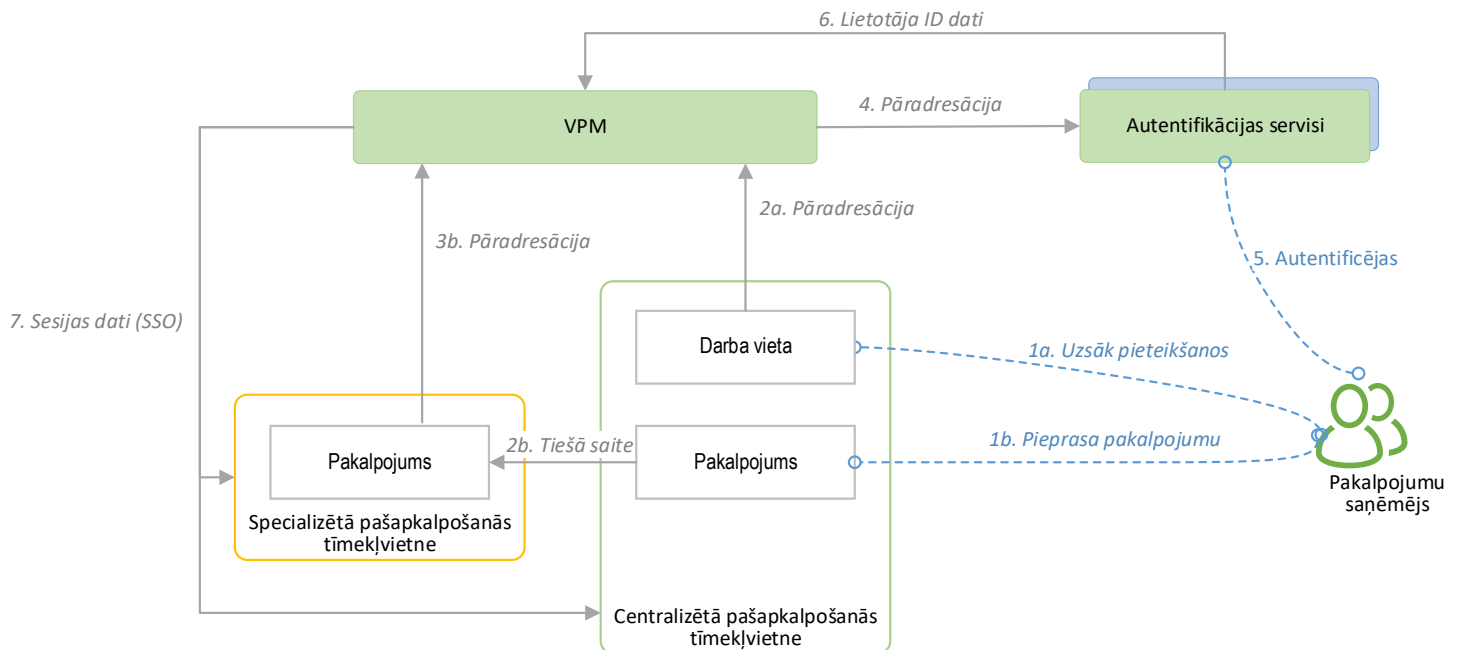
5. attēls. Lietojumscenārija “Pakalpojumu reģistrēšana VVR un publicēšana” shēma.

Lietojumscenārija izpildē ir iesaistīti šādi risinājumi:

7. tabula. Lietojumscenārija izpildē iesaistītie IKT risinājumi.

Nosaukums	Koplietošanas / iestādes risinājums	Pārzinis
VVR Pakalpojumu reģistrs	Koplietošanas	VDAA
Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne:	Koplietošanas	
- Latvija.gov.lv		VDAA
- Business.gov.lv		LIAA
- Virsis.gov.lv		VDAA
Specializētā pašapkalpošanās tīmekļvietne	Iestādes (VID EDS, BIS, CSDD, UR klientu portāls, LIAA klientu portāls, LNA klientu portāls u.c.)	iestāde

LS02. Pakalpojuma pieprasīšana (SSO, tiešās saites)

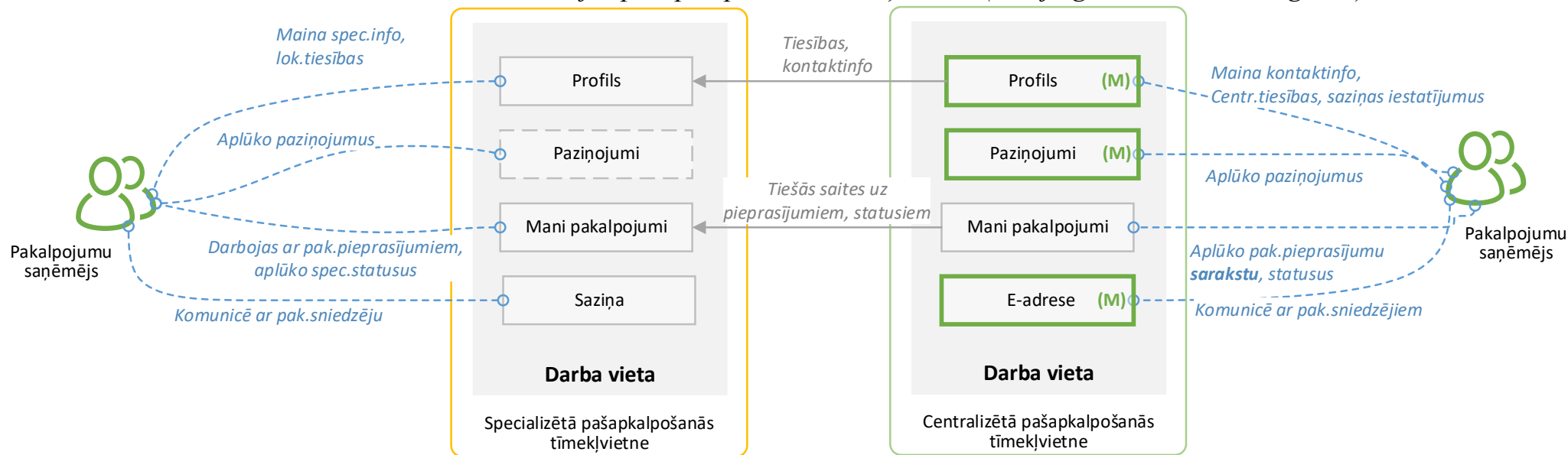
6. attēls. Lietojumscenārija “Pakalpojuma pieprasīšana (SSO, tiešās saites)” shēma.

Lietojumscenārija izpildē ir iesaistīti šādi risinājumi:

8. tabula. Lietojumscenārija izpildē iesaistītie IKT risinājumi.

Nosaukums	Koplietošanas / iestādes risinājums	Pārzinis
VPM	Koplietošanas	VDAA
Autentifikācijas servisi (piem., eParaksts, SmartID)	Koplietošanas	LVRTC, ārējie
Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne:	Koplietošanas	
- Latvija.gov.lv		VDAA
- Business.gov.lv		LIAA
- Virsis.gov.lv		VDAA
Specializētā pašapkalpošanās tīmekļvietne	Iestādes (VID EDS, BIS, CSDD, UR klientu portāls, LIAA klientu portāls, LNA klientu portāls u.c.)	iestāde

LS03. Vienotā klienta darba vieta centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs (latvija.gov.lv un business.gov.lv)

7. attēls. Lietojumscenārija “Vienotā klienta darba vieta centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs” shēma.

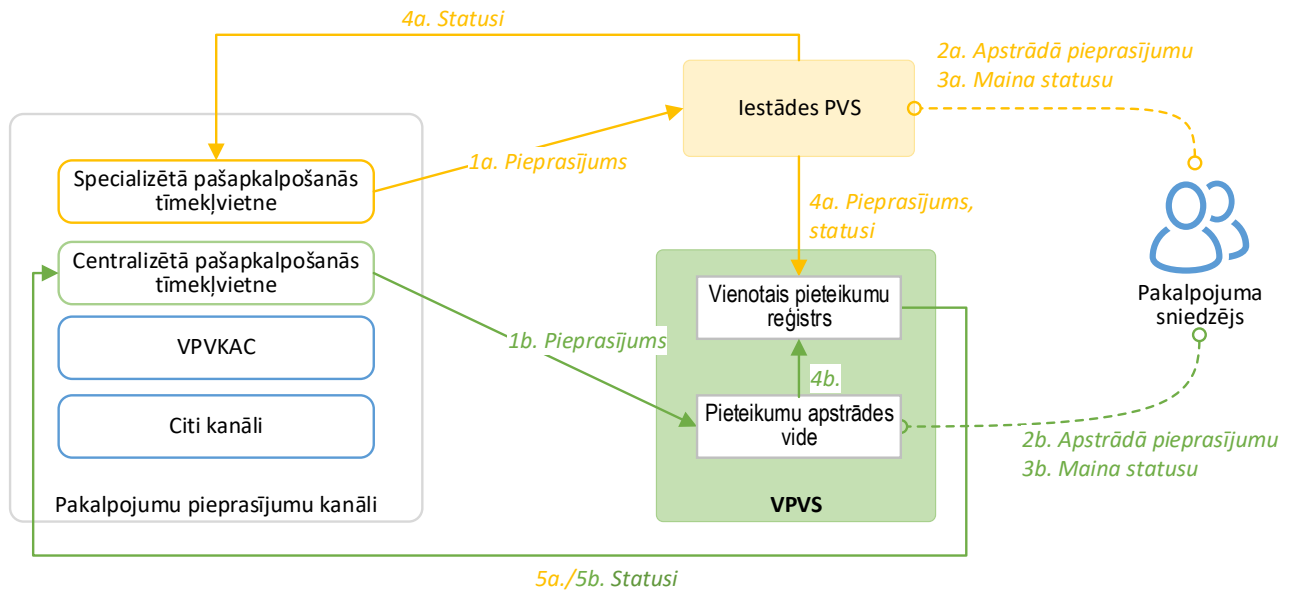
9. tabula. Lietojumscenārija izpildē iesaistītie IKT risinājumi.

Nosaukums	Koplietošanas / iestādes risinājums	Pārzinis
Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne:	koplietošanas	
- Latvija.gov.lv - Business.gov.lv - Virsis.gov.lv		VDAA LIAA VDAA
Specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes	Iestādes (VID EDS, BIS, CSDD, UR klientu portāls, LIAA klientu portāls, LNA klientu portāls u.c.)	iestādes

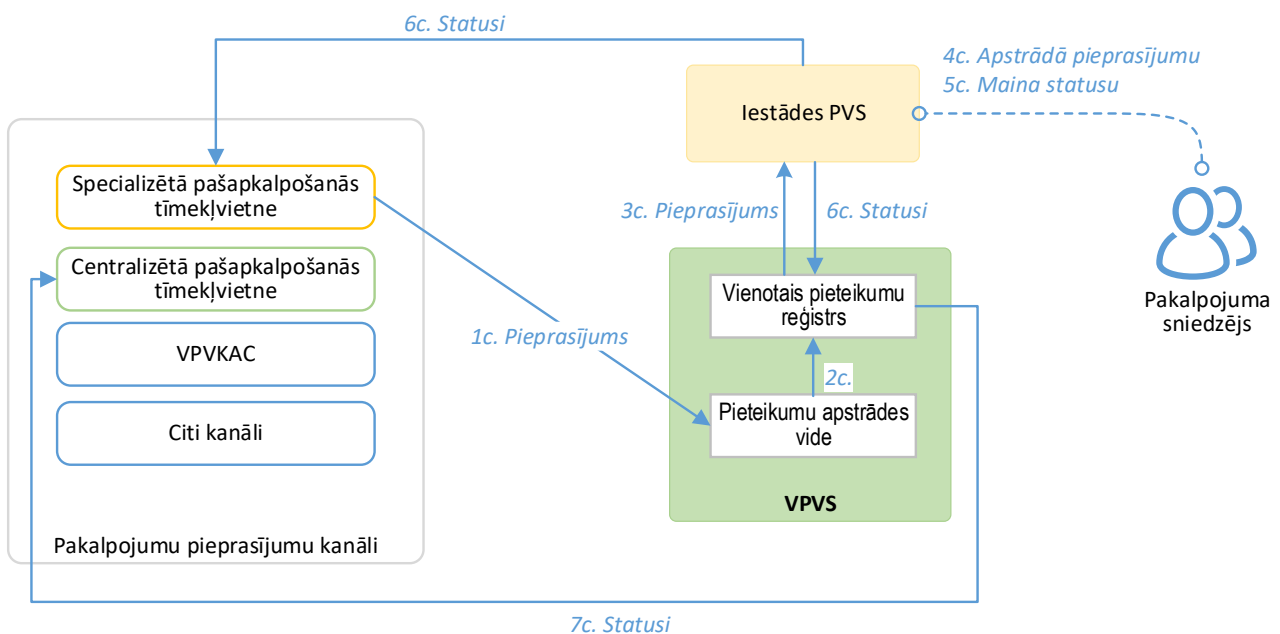
LS04. Pakalpojumu pieprasījumu apstrāde

Zem šī lietojumscenārija jāizskata 4 apakšscenāriji:

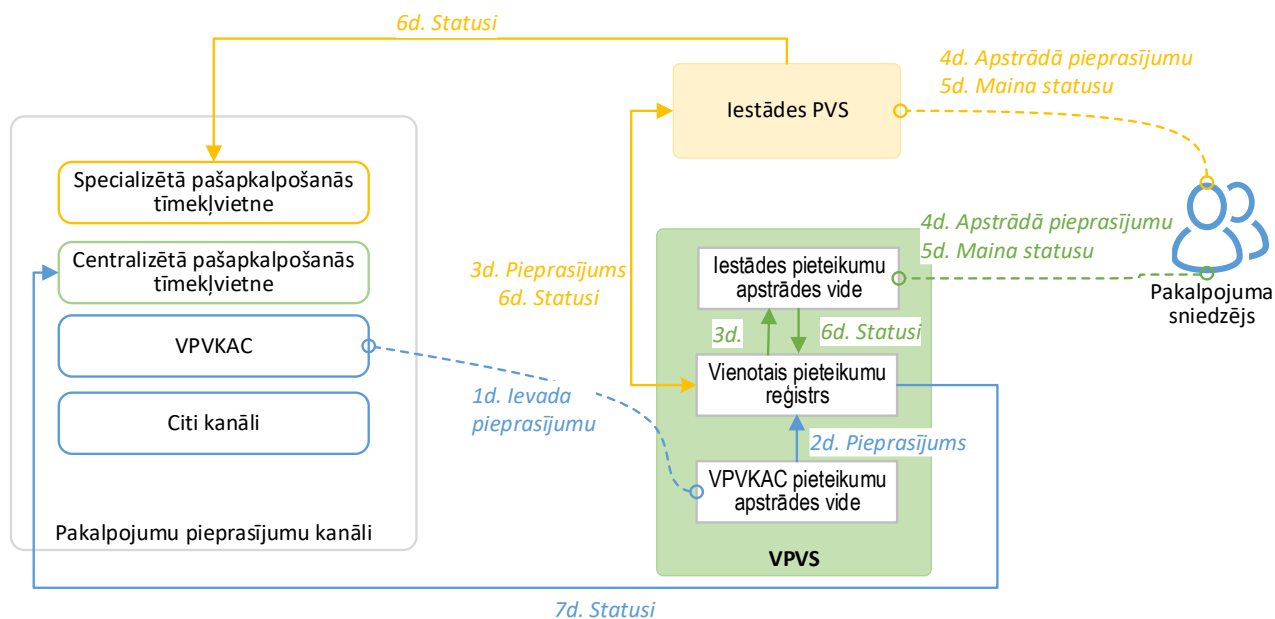
- Pakalpojuma pieprasījuma apstrāde, ja iestādei ir sava PVS – skat. 8. attēlu;
- Pakalpojuma pieprasījuma apstrāde, ja iestādei nav savas PVS – skat. 8. attēlu;
- Pakalpojuma pieprasījums ienāk VPVS un tiek nodots apstrādei iestādes PVS – skat. 9. attēlu;
- Pakalpojuma pieprasījumu reģistrē VPVKAC – skat. 10. attēlu.

8. attēls. Lietojumscenārija “Pakalpojumu pieprasījumu apstrāde (apakšscenāriji “a” un “b”)” shēma.

9. attēls. Lietojumscenārija “Pakalpojumu pieprasījumu apstrāde (apakšscenārijs “c”)” shēma.

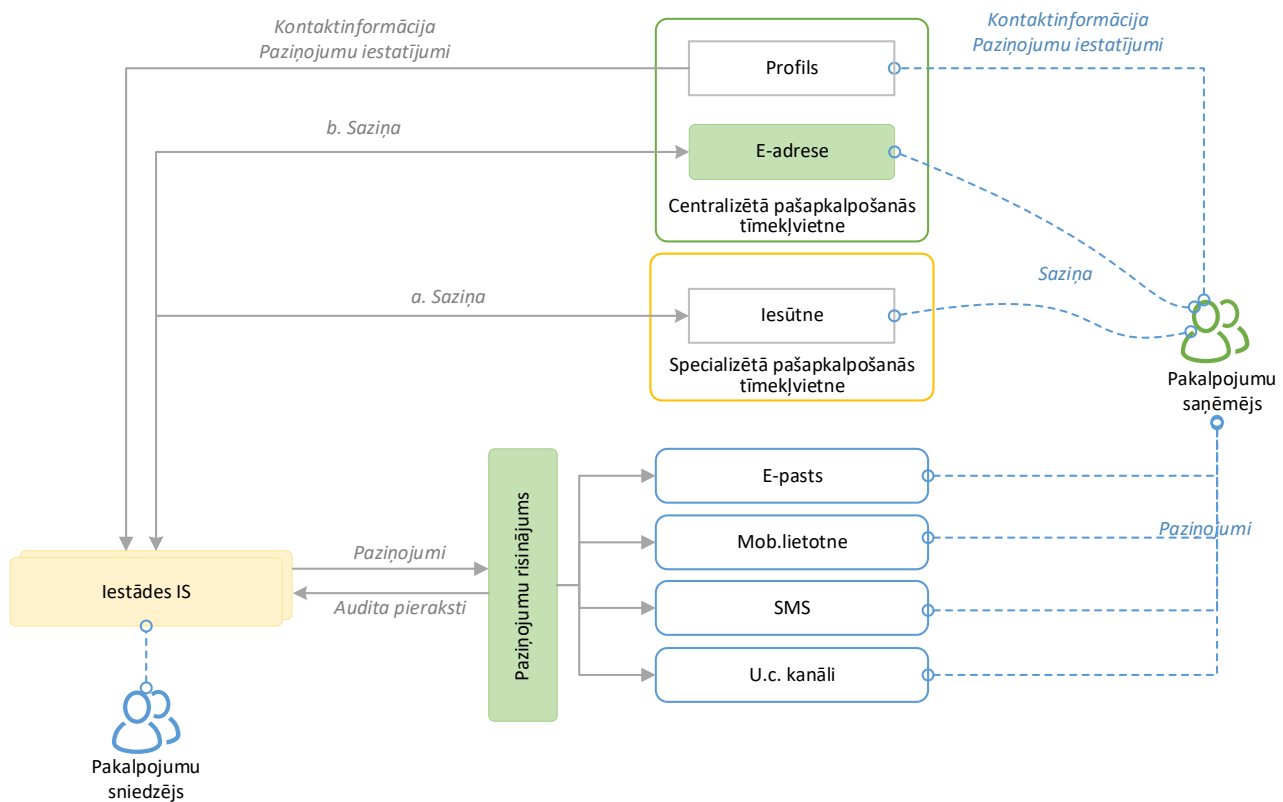
10. attēls. Lietojumscenārija “Pakalpojumu pieprasījumu apstrāde (apakšscenārijs “d”)” shēma.

10. tabula. Lietojumscenārija izpildē iesaistītie IKT risinājumi.

Nosaukums	Koplietošanas / iestādes risinājums	Pārzinis
VPVS	Koplietošanas	VDAA
Iestādes PVS	Iestādes	iestāde
Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne:	Koplietošanas	
- Latvija.gov.lv		VDAA
- Business.gov.lv		LIAA
- Virsis.gov.lv		VDAA
Specializētā pašapkalpošanās tīmekļvietne	Iestādes (VID EDS, BIS, CSDD, UR klientu portāls, LIAA klientu portāls, LNA klientu portāls u.c.)	iestāde
VPVKAC (var būt arī VPPD)	Koplietošanas	VDAA

Aprakstītais lietojumscenārijs atspoguļo ne tikai pakalpojumu pieprasījumu apstrādes norisi, bet arī citu [pieteikumu](#) apstrādes plūsmas alternatīvas.

LS05. Pakalpojuma sniedzēja un saņēmēja saziņa un tās iestatīšana caur centralizētu Paziņojumu risinājumu

11. attēls. Lietojumscenārija “Pakalpojuma sniedzēja un saņēmēja saziņa un tās iestatīšana caur centralizētu Paziņojumu risinājumu” shēma.

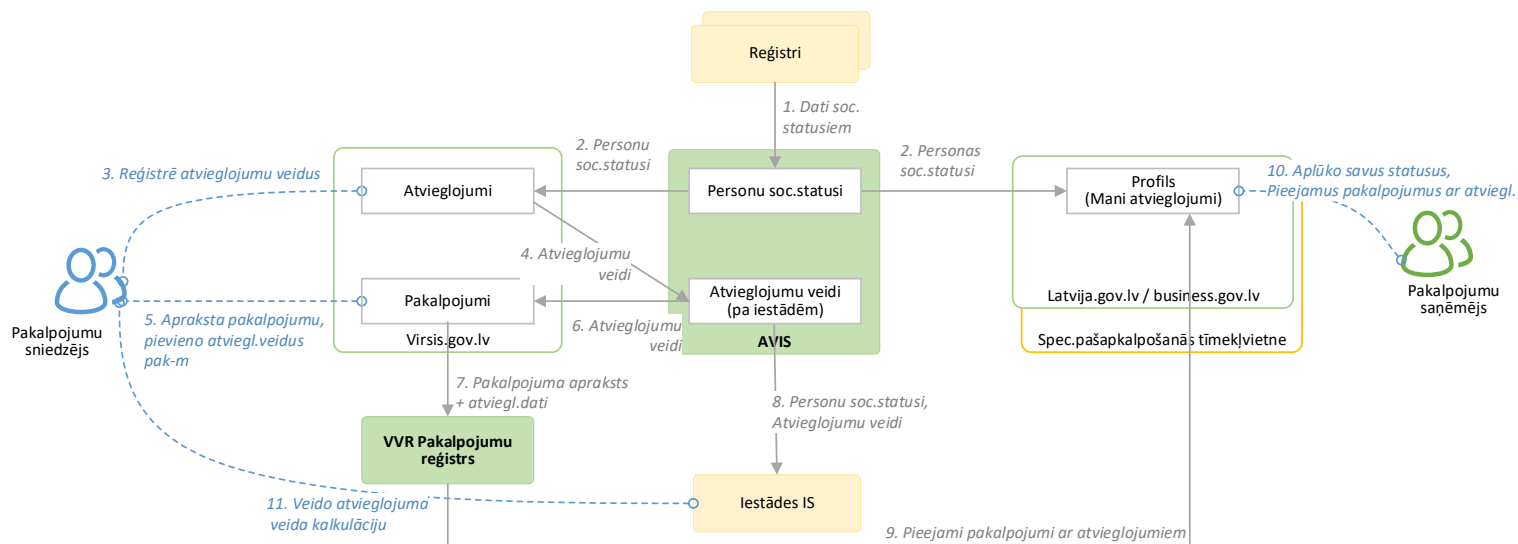
11. tabula. Lietojumscenārija izpildē iesaistītie IKT risinājumi.

Nosaukums	Koplietošanas / iestādes risinājums	Pārzinis
Paziņojumu risinājums	koplietošanas	VDAA
E-adrese	koplietošanas	VDAA
Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne:	koplietošanas	
- Latvija.gov.lv		VDAA
- Business.gov.lv		LIAA
- Virsis.gov.lv		VDAA
Specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes	Iestādes (VID EDS, BIS, CSDD, UR klientu portāls, LIAA klientu portāls, LNA klientu portāls u.c.)	iestādes

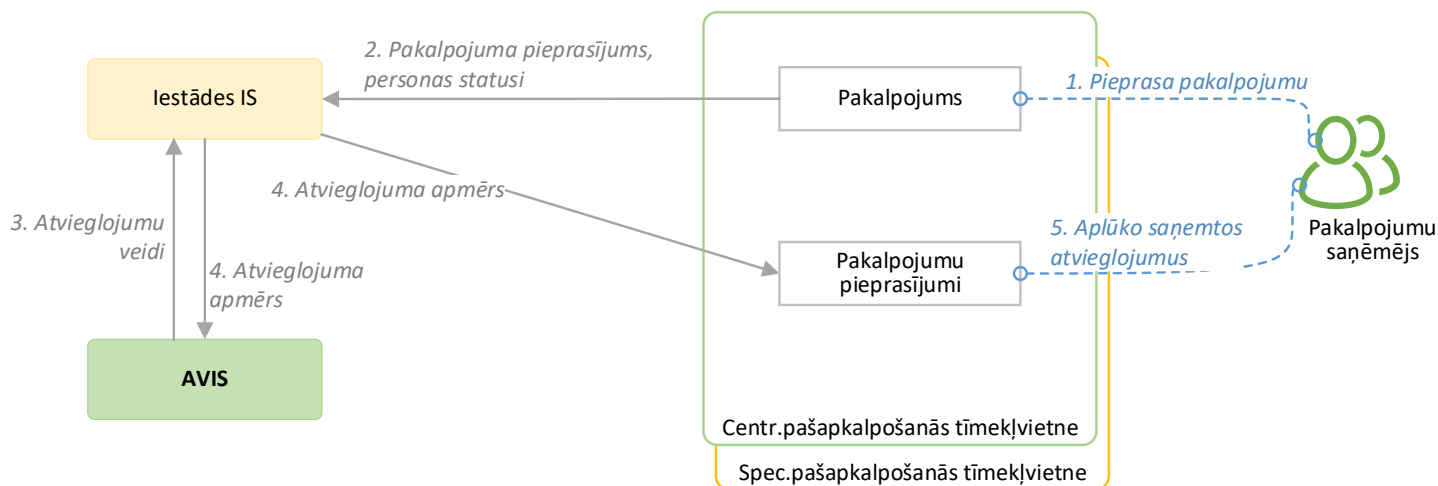
LS06. Atvieglojumu reģistrēšana un piegāde pakalpojuma saņēmējam

Zem šī lietojumscenārija jāizskata 2 apakšscenāriji:

- Atvieglojumu reģistrēšana AVIS – skat. 12. attēlu;
- Atvieglojuma piegāde pakalpojuma saņēmējam – skat. 13. attēlu.

12. attēls. Lietojumscenārija “Atvieglojumu reģistrēšana AVIS” shēma.

13. attēls. Lietojumscenārija “Atvieglojuma piegāde pakalpojuma saņēmējam” shēma.

12. tabula. Lietojumscenārija izpildē iesaistītie IKT risinājumi.

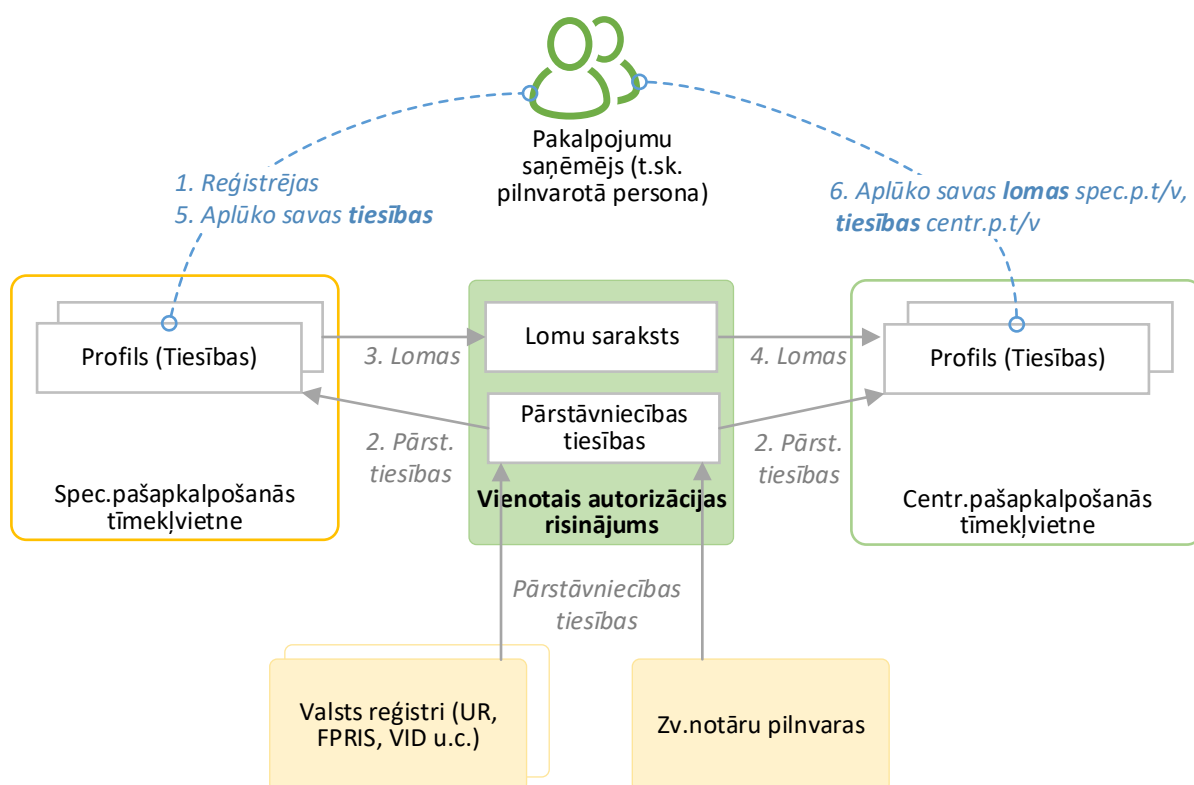
Nosaukums	Koplietošanas / iestādes risinājums	Pārzinis
AVIS	koplietošanas	VDAA
Reģistri	Iestādes	

Nosaukums	Koplietošanas / iestādes risinājums	Pārzinis
Iestādes IS	iestādes	
Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne:	koplietošanas	
- Latvija.gov.lv - Business.gov.lv - Virsis.gov.lv		VDAA LIAA VDAA
Specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes	Iestādes (VID EDS, BIS, CSDD, UR klientu portāls, LIAA klientu portāls, LNA klientu portāls u.c.)	iestādes

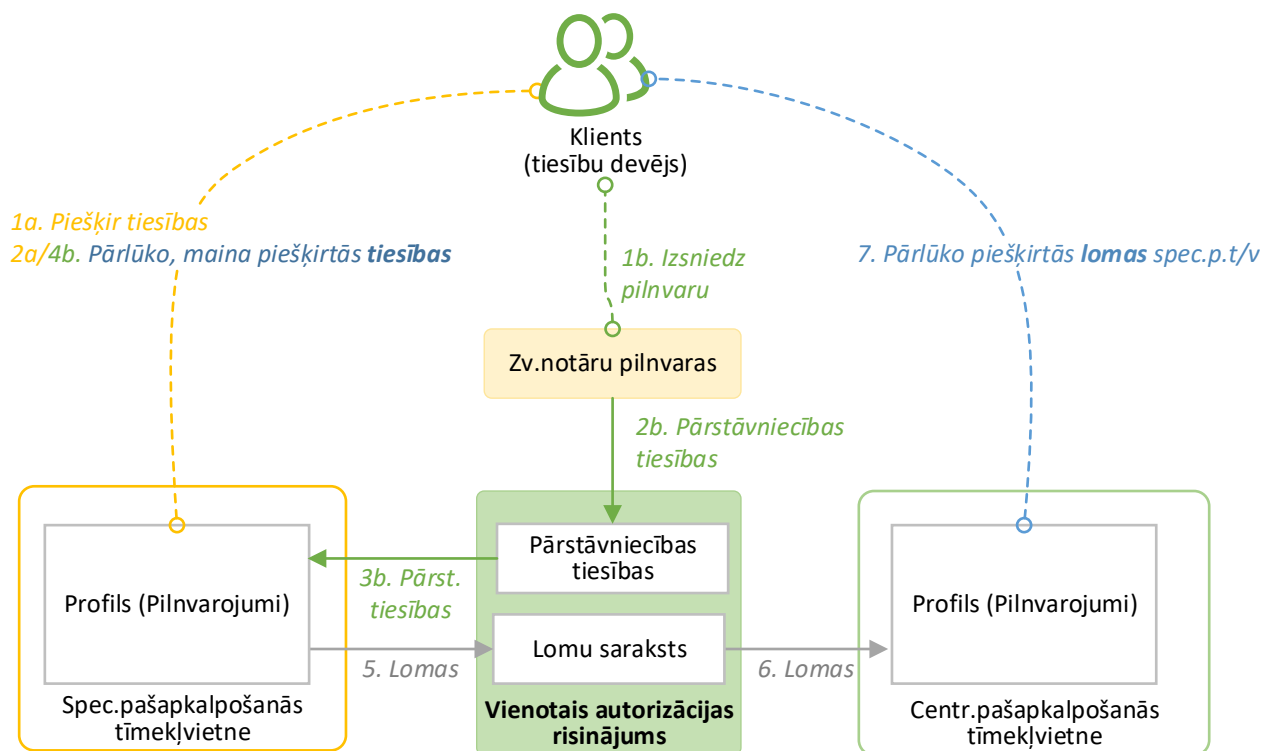
LS07. Klientu un pilnvarotu lietotāju tiesību pārvaldība

Zem šī lietojumscenārija jāizskata 2 apakšscenāriji:

- Lietotāja reģistrācija pašapkalpošanās tīmekļvietnē un savu tiesību pārlūkošana – skat. 13. attēlu;
- Tiesību piešķiršana citai personai un pārvaldība – skat. 14. attēlu.

14. attēls. Lietojumscenārija "Lietotāja reģistrācija pašapkalpošanās tīmekļvietnē un savu tiesību pārlūkošana" shēma.

15. attēls. Lietojumscenārija “Tiesību piešķiršana citai personai un pārvaldība” shēma.

13. tabula. Lietojumscenārija izpildē iesaistītie IKT risinājumi.

Nosaukums	Koplietošanas / iestādes risinājums	Pārzinis
Vienotais autorizācijas risinājums (VPM ietvaros)	koplietošanas	VDAA
Centralizētā pašapkalpošanās tīmekļvietne:	koplietošanas	
- Latvija.gov.lv		VDAA
- Business.gov.lv		LIAA
- Virsis.gov.lv		VDAA
Specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes	Iestādes (VID EDS, BIS, CSDD, UR klientu portāls, LIAA klientu portāls, LNA klientu portāls u.c.)	iestādes

4.3.3. IKT infrastruktūra

Arhitektūrā paredzētie esošie un jaunie koplietošanas risinājumi tiek/tiks izvietoti VDAA infrastruktūrā valsts loģiski vienotajā datu centrā.

Specializētās pašapkalpošanās tīmekļvietnes, iestāžu lokālās pieteikumu vadības sistēmas un citas Arhitektūrā minētās sistēmas jānodrošina ar IKT infrastruktūru atbilstoši [Infrastrukturās un kibernetikas jomu arhitektūrā](#) noteiktajam.

4.4. Juridiskais skats

Pārskata periodā ir paredzamas vairākas būtiskas izmaiņas Arhitektūras nacionālajā normatīvajā regulējumā, paredzot vienotas terminoloģijas izveidi un IKT pakalpojumu pārvaldību valsts pārvaldē. Lai sasniegtu šo mērķi plānots grozīt vairākus normatīvos aktus. Galvenās paredzamās izmaiņas ir aprakstītas 15. tabulā (vērtējot pret esošo Arhitektūru).

14. tabula. Arhitektūras ieviešanai nepieciešamas izmaiņas normatīvajā regulējumā.

	Normatīvais akts	Statuss	Izmaiņu apraksts, pamatojums
1.	Valsts pārvaldes iekārtas likums	Izmaiņas	Ar valsts pakalpojumiem saistītās prasības
2.	MK noteikumi Nr. 89 “Valsts informācijas resursu, sistēmu un sadarbības informācijas sistēmas noteikumi” MK noteikumi Nr. 399 “Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība” MK noteikumi Nr. 400 “Valsts pārvaldes pakalpojumu portāla noteikumi”	Izmaiņas	Ieviešot PPP, mainīsies arī MKN struktūra un tvērums. Attiecībā uz Arhitektūras ieviešanu, jauns regulējums prasīs pakalpojumu pieprasījumu, citu pieteikumu (tostarp sūdzību un ierosinājumu) un to statusu uzskaiti, centralizēto pašapkalpošanās tīmekļvietņu klāstu
4.	MK noteikumi Nr. 402 “Valsts pārvaldes e-pakalpojumu noteikumi”	Pārizdošana	Tiek veidoti E-lietotņu noteikumi
5.	Oficiālās elektroniskās adreses likums	izmaiņas	E-adresei jābūt aktivizētai visiem centralizēto pašapkalpošanās tīmekļvietņu lietotājiem
6.	Atvieglojumus regulējošie normatīvie akti	izmaiņas	Centralizēts personu sociālo statusu reģistrs AVIS Atvieglojumu veidus iestāde reģistrē centralizēti AVIS Persona proaktīvi jāinformē par pieejamiem atvieglojumu veidiem, pamatojoties uz personas sociālo statusu
7.	MK noteikumi Nr.606 “Valsts datu apstrādes mākoņa noteikumi”	Jauns	Valsts mākoņdatošanas platformas pārziņa pakalpojumu sniegšanas regulējums

5.Arhitektūras ieviešanas ceļa karte

Arhitektūras ieviešanai ir jāīsteno vairāki savstarpēji saistīti pasākumi (5.1. nodaļa). Pasākumu īstenošana ir saistīta ar citu jomu izmaiņām (5.2. nodaļa) un to veiksmīgai īstenošanai jāpārvalda izmaiņu riski (5.3. nodaļa).

5.1. Pasākumu plāns

15. tabula. Arhitektūras ieviešanas pasākumu plāns.

Nr.	Pasākums	Apraksts	Atbildīgais, dalībnieki	Finansējuma avots	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	VVR attīstīšana									
1.1.	VVR papildinājumu projektēšana, izstrāde, ieviešana	Plānotie papildinājumi: - ar PPVP2027 ieviešanu saistītas izmaiņas - Pakalpojumu saraksta eksports (bez API pārvaldnieka)	VDAA izstrādā, VARAM, LIAA piedalās	Nav apzināts						
1.2.		- Ar pakalpojumu pašizmaksu saistītās izmaiņas		nav apzināts						
1.3.		- Ar pakalpojumu saistīto atvieglojumu sadaļas aizpildīšana, izsaucot AVIS saskarni (SSO)		nav apzināts (reizē ar AVIS pilnveidi)						
2	E-formu konstruktora izveide									
2.1.	E-formu konstruktora izstrāde un ieviešana	ANM ietvaros izveidotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā kolonnā "Esošā funkcionalitāte"	VDAA	ANM 2.1.2.1 ANM 2.1.2.1-						
2.2.	E-formu izveide SDG tvēruma pakalpojumiem	SDG regulas tvērumā esošo pakalpojumu digitāla pārveide caur e-formām (~skaits?)	VARAM koordinē, iestādes veido	Iestāžu esošais budžets (papildu finansējums nav nepieciešams)						
2.3.	E-formu izveide eGovernment Benchmark tvēruma pakalpojumiem	eGovernment Benchmark tvērumā esošo pakalpojumu digitāla pārveide caur e-formām (~skaits?)	VARAM koordinē, iestādes veido	Iestāžu esošais budžets (papildu finansējums nav nepieciešams)						

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

Nr.	Pasākums	Apraksts	Atbildīgais, dalībnieki	Finansējuma avots	2025	2026	2027	2028	2029	2030
2.4.	E-formu izveide pārējiem pakalpojumiem	Iestāžu un pakalpojumu apzināšana PVPP2027 ieviešanas ietvaros Kopdarbs ar iestādēm	VARAM koordinē, iestādes veido	Iestāžu esošais budžets (papildu finansējums nav nepieciešams)						
2.5.	E-formu konstruktora papildinājumi	Plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā "Jaunā funkcionalitāte"	VDAA	Nav apzināts						
3	VPVS izveide									
3.1.	Statusu reģistra prototipa (pilota) izveide (statusu nodošanai caur API)	Pieprasījumu statusu reģistra pilots ar UR un LIAA pakalpojumiem	LIAA	ANM						
3.2.	Vienotā pieteikumu reģistra projektēšana, izstrāde, ieviešana, API iestādēm	Plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA, Partneris LIAA	Nav apzināts						
3.3.	Iestāžu PVS pielāgošana pakalpojumu statusu nodošanai (kartējums, API)	Visi ERAF fin.saņēmēji nodrošina pielāgojumus Pārējās iestādes (ar savām PVS) - piesakās partneros VDAA	VDAA konsultē, iestādes īsteno	Nav apzināts						
3.4.	Iestāžu PVS pielāgošana e-formu pakalpojumu pieprasījumu saņemšanai un apstrādei	Visi ERAF fin.saņēmēji (ja izmanto e-formas) nodrošina PVS pielāgošanu Pārējās iestādes (ar savām PVS) - piesakās partneros VDAA	VDAA konsultē, iestādes īsteno	Nav apzināts						
3.5.	VPVKAC IS pilnveide	- pilnvarojumi - mērogošana jauniem kontaktpunktiem - papildu datu drošības risinājumi	Ventspils Digitālais centrs	ANM 2.1.2.1.						
3.6.	Izpēte par koplietošanas Pieteikumu apstrādes vides tvērumu	Tehnoloģiski viens risinājums iestādēm, VPVAKC un Zvanu centram Pieteikumu veidi (vai visi) Starpiestāžu pakalpojumi	VDAA, VARAM	Nav apzināts						
3.7.	Pieteikumu apstrādes vides projektēšana, izveide, ieviešana	Plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA	Nav apzināts						
3.8.	VPVKAC un Zvanu centra vides konfigurēšana	Plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA	Nav apzināts						
3.9.	Iestāžu koplietošanas vides konfigurēšana		VDAA	Nav apzināts						

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

Nr.	Pasākums	Apraksts	Atbildīgais, dalībnieki	Finansējuma avots	2025	2026	2027	2028	2029	2030
4	VPM attīstīšana <i>(aktivitāte tiek īstenota Identitātes un uzticamības arhitektūras ietvaros!)</i>									
4.1.	Identifikācijas, autentifikācijas (SSO) un autorizācijas risinājuma projektēšana, izstrāde un ieviešana	Arī SSO UI komponente (piem. logrīks)	VDAA	Nav apzināts						
4.2.	Tiesību pārvaldības saskarņu projektēšana, izstrāde	- Centr.pašapk.t/v lietotāju saskarne (savas tiesības, pilnvarojumi) - Iestādes pašapkalpošanās tīmekļvietņu lietotāju pārvaldība, VPM pieslēguma konfigurēšana	VDAA	Finansējuma avots nav apzināts daļēji īstenojot ERAF SAM 1.3.1.1. projektu "Dzīves situāciju pakalpojumu redizains" (attiecībā uz pilnvarojumiem veikt darbības elektroniskā vidē Latvija.gov.lv, ja tiks saskaņots ar Latvijas Zvērinātu notāru padomi)						
4.3.	Risinājuma ieviešana centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs		VDAA, LIAA	Nav apzināts						
4.4.	Risinājuma ieviešana specializētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs	Visi ERAF fin.saņēmēji nodrošina pieslēgšanu Pārējās iestādes (ar savām pašapk.t/v) - piesakās partneros VDAA	iestādes īsteno, VDAA konsultē	Nav apzināts.						
5	Centralizēto pašapkalpošanās tīmekļu vietņu attīstīšana									
5.1.	Latvija.gov.lv pilnveide (projektējums, izstrāde, ieviešana)	Plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA	daļēji īstenojot ERAF SAM 1.3.1.1. projektu "Dzīves situāciju pakalpojumu redizains"						
5.2.	Business.gov.lv (projektējums, izstrāde, ieviešana)	Plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	LIAA	Nav apzināts						

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

Nr.	Pasākums	Apraksts	Atbildīgais, dalībnieki	Finansējuma avots	2025	2026	2027	2028	2029	2030
5.3.	Virsis.gov.lv (projektējums, izstrāde, ieviešana)	Iestādes darba vieta, Valsts mākoņdatošanas platformas pārziņa funkcionalitāte - Plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA	daļēji īstenojot ERAF SAM 1.3.1.1. projektu "Dzīves situāciju pakalpojumu redizains", daļēji ERAF SAM 1.3.1.1. projektu "Datu platformu, portālu un standartu attīstība", daļēji ERAF SAM 1.31.3. projektu "Valsts kritisko IKT risinājumu un pakalpojumu infrastruktūras un kiberdrošības stiprināšana Valsts digitālās attīstības aģentūrā"						
5.4.	Latvija.gov.lv portālā izvietoto dzīves situāciju redizains	Pašreizējo dzīves situāciju informācijas un pieteikšanas nomaīņa uz vieglāk pārskatāmu un lietotājam draudzīgāku dizainu.	VDAA	ERAF SAM 1.3.1.1.1. Īstenojot ERAF SAM 1.3.1.1. projektu "Dzīves situāciju pakalpojumu redizains"						
5.5.	Slimību profilakses un kontroles centru (SPKC)	Medicīniskās apliecības par nāves cēloni sagatavošanas, apstrādes un datu aprites starp iesaistītajām institūcijām digitālo transformāciju.	VDAA, SPKC	Īstenojot ERAF SAM 1.3.1.1. projektu "Dzīves situāciju pakalpojumu redizains"						
5.6	VID klientu pašapkalpošanās vides attīstība	Elektroniskās deklarēšanās sistēmas (EDS) Nodokļu maksātāju apziņošanas sistēmas (NMA) moduļa modernizācija ievērojami atvieglot saziņu starp nodokļu maksātājiem un valsts pārvaldi, aizstājot līdzšinējo, tehnoloģiski novecojušo risinājumu ar mūsdienīgu, ātru, uzticamu un drošu platformu. Izmaiņas ietver NMA	VID	ERAF SAM 1.3.1.1.1. Projekta "VID klientu pašapkalpošanās vides attīstība"						

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

Nr.	Pasākums	Apraksts	Atbildīgais, dalībnieki	Finansējuma avots	2025	2026	2027	2028	2029	2030
		tehnoloģisko modernizāciju stabilitātes un elastības nodrošināšanai. Papildus EDS tiks izveidota jauna, intuitīva lietotāja saskarne ērtākai nodokļu maksātāja datu pārskatīšanai.								
6	Paziņojumu risinājuma izveide									
6.1.	Paziņojumu risinājuma projektēšana, izstrāde	Paziņojumu iestatījumi latvija.gov.lv un business.gov.lv - plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA	Nav apzināts						
6.2.	Risinājuma ieviešana centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs	latvija.gov.lv un business.gov.lv	VDAA, LIAA	Nav apzināts..						
6.3.	Risinājuma ieviešana iestādēs	Visi ERAF fin.saņēmēji nodrošina pieslēgšanu Pārējās iestādes (ar savām pašapk.t/v) - piesakās partneros VDAA	iestādes īsteno, VDAA konsultē	Nav apzināts.						
7	Sūdzību/ierosinājumu iesniegšanas lietotnes izstrāde									
7.1.	Lietotnes projektēšana, izstrāde		VDAA, LIAA	Nav apzināts						
7.2.	Lietotnes ieviešana centralizētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs		VDAA, LIAA	E Nav apzināts						
7.3.	Lietotnes ieviešana specializētajās pašapkalpošanās tīmekļvietnēs	Visi ERAF fin.saņēmēji nodrošina pieslēgšanu Pārējās iestādes (ar savām pašapk.t/v) - piesakās partneros VDAA	VDAA, iestādes	Nav apzināts						
8	AVIS attīstīšana									
8.1.	AVIS pielāgošana pašvaldību vajadzībām	ANM ietvaros veidojamās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA	ANM investīcijas 2.1.2.1.i. "Centralizētās platformas un sistēmas" projekts "Atvieglojumu pārvaldības pakalpojuma pilnveide un ieviešanas atbalsts"						

VALSTS PAKALPOJUMU JOMAS IKT ARHITEKTŪRA

Nr.	Pasākums	Apraksts	Atbildīgais, dalībnieki	Finansējuma avots	2025	2026	2027	2028	2029	2030
8.2.	AVIS papildinājumu projektējums, izstrāde, ieviešana	Plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA	Nav apzināts						
8.3.	Iestāžu pieslēgšana		iestādes	Nav apzināts						
9	AVIS attīstīšana									
9.1.	AVIS pielāgošana pašvaldību vajadzībām	ANM ietvaros veidojamās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA	ANM investīcijas 2.1.2.1.i. "Centralizētās platformas un sistēmas" projekts "Atvieglojumu pārvaldības pakalpojuma pilnveide un ieviešanas atbalsts"						
9.2.	AVIS papildinājumu projektējums, izstrāde, ieviešana	Plānotās funkcionalitātes tvēruma apraksts sniegts 5. tabulā	VDAA	Nav apzināts						
9.3.	Iestāžu pieslēgšana		iestādes	Nav apzināts						

5.2. Mijiedarbība ar citām jomām

Arhitektūras ieviešana ir saistīta ar vairākām citu jomu arhitektūrām, kā attēlots 18.tabulā.

16. tabula. Mijiedarbība ar citu jomu arhitektūrām.

Joma	Komponente	Ietekme
1 Nacionālā līmeņa uzticamības un elektroniskās identifikācijas pakalpojumu jomas arhitektūra	VPM E-adrese	Pakalpojumu jomas arhitektūra izvirza papildu prasības VPM un E-adresei. Prasības ir definētas Pakalpojumu jomas arhitektūra un ir iestrādājamās Nacionālā līmeņa uzticamības un elektroniskās identifikācijas pakalpojumu jomas arhitektūrā.
2 Datu pārvaldības un koplietošanas risinājumu arhitektūra	DAGR	Pakalpojumu jomas arhitektūra neizvirza papildu prasības DAGR, taču balstās uz tā spējām un paplašināto lietojumu.
3 Datu analīzes jomas arhitektūra	DEDAV (Droša un efektīva datu apstrādes vide)	Pakalpojumu jomas arhitektūra izvirza papildu prasību DEDAV: DEDAV SSO pieejamība virsis.gov.lv iestādes darba vietā.
4 Valsts pārvaldes modernizācijas jomas arhitektūra	DVS Namejs Datu un dokumentu arhivēšanas sistēmas	Ja iestādes izmanto DVS Namejs pakalpojumu pieprasījumu pārvaldībai (reģistrācija un statusi), Pakalpojumu jomas arhitektūra izvirza papildu prasību DVS Namejs: API pakalpojumu pieprasījumu un statusu nodošanai Vienotajam pieteikumu reģistram. Pakalpojumu jomas arhitektūra neizvirza papildu prasības datu un dokumentu arhivēšanas sistēmām, taču balstās uz to spējām un lietojumu.
5 Kultūras un valodu tehnoloģiju jomas arhitektūra	Hugo.lv viedais čatbots	Pakalpojumu jomas arhitektūra neizvirza papildu prasības Hugo.lv čatbotam. Pakalpojumu jomas arhitektūra balstās uz hugo.lv viedā čatbota spējām un paplašināto lietojumu
6 Infrastruktūras un kibernetikas jomu arhitektūra	Centralizēta incidentu, problēmu un pakalpojumu pieteikumu sistēma Centralizētās Aktīvās direktorijas risinājuma izveide un lietotāju pārvaldības procesu	Pakalpojumu jomas arhitektūra izvirza šādas papildu prasības: - Centralizēta incidentu, problēmu un pakalpojumu pieteikumu sistēma jāveido uz Vienotās pieteikumu vadības sistēmas pamata, lai nevairotu pieteikumu pārvaldības risinājumus valstī. - AD lietotāju autentifikācijas risinājumam jānodrošina SSO, lai pārvietotos starp valsts pašapkalpošanās tīmekļvietnēm atbilstoši lietotāju lomām un tiesībām.

5.3. Riski

Arhitektūras ieviešanu ietekmē vairāki riski, kuru izvērtējums sniegts 19.tabulā.

17. tabula. Arhitektūras ieviešanas riski..

	Risks	Ietekme	Iespējamība	Mazināšanas pasākumi	Īpašnieks
1	Centralizēto koplietošanas risinājumi nav pieejami koplietošanai paredzētajos termiņos	Augsta	Augsta	Risinājumu projektēšanā jāiesaista to lietotāji (iestādes), lai nodrošinātu sadarbību Risinājumu iteratīva izstrāde, piegādājot funkcionalitāti pa posmiem	VDAA, LIAA, KISC
2	Neatbilstība normatīvajiem aktiem. Normatīvo aktu izmaiņu aizkavēšanās laiktelpīgās saskaņošanas dēļ.	Augsta	Vidēja	Izvirzīt normatīvo aktu izmaiņas kā Arhitektūras ieviešanas prioritāti.	VARAM, visas institūcijas
3	Trūkst finansējums attīstības aktivitāšu (jauno valsts pārvaldes funkciju) ieviešanai un īstenošanai	Augsta	Augsta	Iteratīvo vai spējo metožu izmantošana attīstības aktivitāšu īstenošanā, turpinot platformas attīstību. Jauno valsts pārvaldes funkciju finansēšanai tiek piesaistīts ERFA finansējums (sākotnējo investīciju nodrošināšana)	VARAM, VDAA, visas institūcijas
4	Nepietiekama iekšējā kapacitāte jauno funkciju un pakalpojumu ieviešanai un risinājumu efektīvai paplašināšanai.	Augsta	Augsta	Iekšējās kapacitātes palielināšana risinājumu ieviešanai, piemēram, piesaistot papildus darbiniekus uz projekta laiku, finansējot darbiniekus no projekta budžeta, kas ir ierasta prakse ES fondu finansētos projektos (pagaidu amata vietas projektu īstenošanai). Iekšējās kapacitātes palielināšana, jaunu amata vietu izveide jaunu funkciju un pakalpojumu īstenošanai (patstāvīgās amata vietas funkciju un pakalpojumu īstenošanai).	VARAM, visas institūcijas